

Biodiversiteettirahoituskentän mahdollisuuksien tunnistaminen

Sweco Finland, maaliskuu 2025

Mari Saario, Riina Pursiainen,
Susanna Sepponen, Iina Saarinen

Co-funded by the European Union.

Sisällysluettelo

1

Selvitystyön tausta

2

Rahoitusohjelmien kuvaus

3

Johtopäätökset ja suositukset

Liitteet: Perustietokortit ja tarkemmat SWOT-analyysit

Selvitystyön tausta

Selvitystyön tausta

Tausta

Selvitys on osa Priodiversity LIFE –hanketta, jonka tavoitteena on luontokadon pysäyttäminen Suomessa. Yksi osa hanketta on tunnistaa keskeiset EU- ja kansalliset rahoitusohjelmat, jotka on listattu tähän selvitykseen.

Selvityksessä on tunnistettu luonnon monimuotoisuuden ylläpidon ja edistämisen ja luontokadon ehkäisyn rahoitusmahdollisuudet eri julkisen rahoituksen rahoitusohjelmissa, jotta näitä kyettäisiin hyödyntämään tehokkaammin Suomen Natura 2000-verkoston priorisoidun toimintaohjelman (Prioritised Action Framework, PAF) toimenpiteiden toteuttamiseksi.

Sweco Finland toteutti raportin marraskuu 2024 – maaliskuu 2025 välisenä aikana.

Raportin sisältöä ohjasi Metsähallituksen, Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ja ympäristöministeriön vastuuhenkilöistä koostuva ohjausryhmä. Projektin aikana järjestettiin myös työpaja täydentävän rahoituksen strategian työryhmälle.

Selvityksen sisältö on suunnattu ensisijaisesti Priodiversity LIFE –hankkeen tarpeisiin, rahoittajille ja rahoitusohjelmille. Liitteet on suunnattu myös rahoituksenhakijoille.

Raportin sisältö

28 eri rahoitusohjelmaa

28 rahoitusohjelman perustiedot kattavaa rahoituskorttia

24 tarkempaa SWOT analyysiä joissa rahoitusohjelmaa analysoidaan biodiversiteetin edistämisen näkökulmasta

Tiivistelmä ja koonti keskeisistä suosituksista

Selvityksessä katettiin 28 erilaista kansallista ja kansainvälistä (lähinnä EU) rahoitusinstrumenttia. Suurin osa analysoiduista ohjelmista oli Priodiversity LIFE:n itse tunnistamia ohjelmia, mutta listaa täydennettiin Swecon asiantuntemuksen perusteella, sekä yhdessä ohjausryhmän kanssa.

Selvitykseen sisällytetyt rahoitusohjelmat eivät välttämättä muodosta kattavaa listaa kaikista julkisista rahoitusohjelmista, joilla voidaan rahoittaa biodiversiteettityötä Suomessa. Selvitys koostuu pääosin vuosien 2024 ja 2025 vaihteessa käynnissä olevista rahoitusohjelmista ja selvitystä on täydennetty sisällyttämällä joitain päättäneitä rahoitusohjelmia. Ohjausryhmän toiveesta analyysiin lisättiin myös sosiaaliseen vastuuseen keskittyneitä instrumentteja, jotta voitiin tunnistaa myös uudenlaisia biodiversiteettirahoituksen mahdollisuuksia.

Selvityksessä on tarkasteltu suoraan biodiversiteettiin keskittyviä ohjelmia, ohjelmia joissa biodiversiteettivaikutukset ovat toissijaisia, sekä ohjelmia joissa biodiversiteetti ei tällä hetkellä ole juurikaan esillä, mutta joissa on potentiaalia biodiversiteetin kannalta.

Perustietojen, täydentävien haastatteluiden ja PriodiversityLIFE hankkeen työpajan avulla rahoitusohjelmat analysoitiin ja ryhmiteltiin rahoituksen soveltuvuutta kuvaaviin kategorioihin.

Ohjelmat ryhmiteltiin kategorioihin **lieventämishierarkian** ja **SWOT-analyysin** tulosten perusteella. Lieventämishierarkia kertoo, millaisia vaikutuksia rahoitusinstrumentilla ensisijaisesti on biodiversiteettiin ja SWOT-analyysin tulokset kertovat, miten vahva rahoitusinstrumentti on näiden vaikutusten aikaansaamiseksi.

Selvityksen suositukset

1. Tietoisuutta rahoitusmahdollisuuksista ja instrumenttien vaatimuksista tulee laajentaa kentän toimijoiden keskuudessa

2. Rahoitusohjelmien käyttöä tulisi tehostaa

3. Rahoitusohjelmien tulkintoihin tulisi vaikuttaa kansallisesti

4. Paikallisen ja pistemäisen biodiversiteettityön tulokset pitäisi skaalata kansallisesti tulosten pysyvyyden takaamiseksi

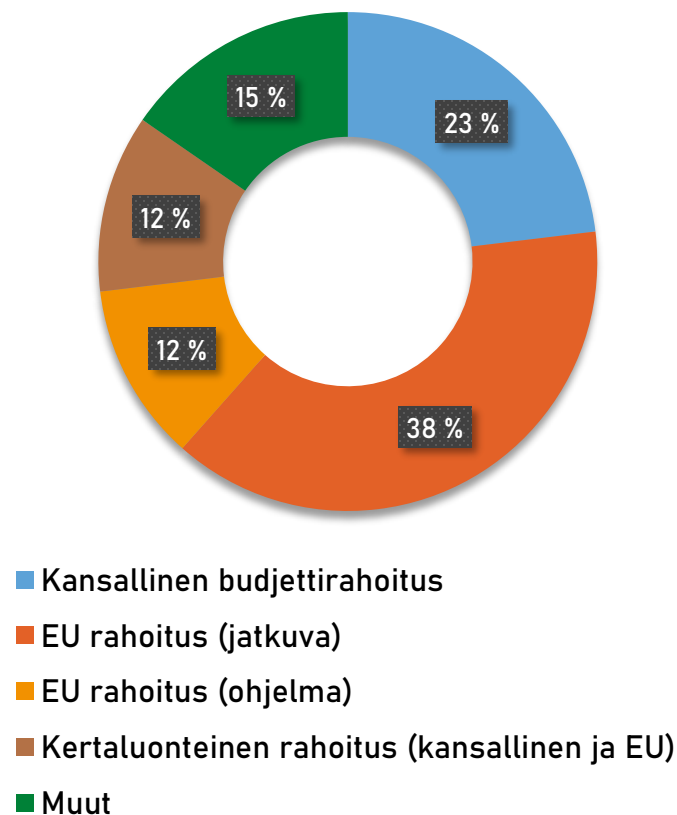
Suosituksia on kuvattu tarkemmin sivuilla 18-21

Rahoitusohjelmien kuvaus

Suurin osa tunnistetuista rahoitusohjelmista on EU-rahoitteisia

Tarkasteltujen rahoitusinstrumenttien rahoituslähteiden jakautuminen

Projektissa tunnistettiin yhteensä 28 erilaista potentiaalista rahoitusohjelmaa, joista suurin osa on joko jatkuvaa EU rahoitusta kuten rakennerahastoja tai CAP tukea, tai yksittäisiä EU:n ohjelmia, kuten New European Bauhaus.

Neljä ohjelmaa pois valittiin jatkotarkastelusta niiden kertaluonteisuuden vuoksi. Näistäkin ohjelmista tehtiin perustiedot kattavat tietokortit, jotka löytyvät omana osiona selvityksen lopusta.

Joukossa on myös rahoitusinstrumentteja ja ohjelmia, jotka eivät liity suoraan biodiversiteettiin, joten niille ei tunnistettu suoria vahvuuksia tai uhkia, ainoastaan potentiaalisia mahdollisuuksia ja heikkouksia.

Tunnistetut rahoitusohjelmat on kategorisoitu sen mukaan, mikä niiden näkökulma biodiversiteettiin on

Rahoitusohjelmat on luokiteltu kuuteen eri ryhmään sen perusteella, millaista biodiversiteettityötä kunkin rahoitusohjelman puitteissa on mahdollista tehdä. Luokittelussa on käytetty pohjana lieventämishierarkian tasoja, mutta sen sijaan että rahoitusohjelmia olisi arvioitu biodiversiteettivaikutusten vähentämisen näkökulmasta on lieventämishierarkiaa tässä yhteydessä käytetty käänteisesti siten, että positiivisia biodiversiteettivaikutuksia on arvioitu lieventämishierarkian tasojen avulla. Esimerkiksi seuraavasti:

- Nousu-ohjelman rahoituksella voidaan toteuttaa toimenpiteitä, jotka edistävät luonnon monimuotoisuuden suojelua ja vesiekosysteemien kunnostusta, joten ohjelma on ryhmitelty luokkaan 'Ennallista ja hoida'
- AKKE-ohjelman rahoitus voi tukea biodiversiteettitoimien pilotointeja, luonnon monimuotoisuutta tukevia innovaatiohankkeita tai alueellisia selvityksiä, jotka lisäävät tietoa ja ymmärrystä luonnon suojelutarpeista, joten ohjelma on ryhmitelty luokkaan 'Haittojen välttäminen'

Lieventämishierarkian lisäksi luokitteluun on nostettu 'Ensisijaisesti ilmastotyötä'-luokka, jota on käytetty, jos rahoitusohjelman toimet ovat ensisijaisesti, joko ilmastonmuutoksen hillintää tai sopeutumista edistäviä, eikä niillä välttämättä edistetä biodiversiteettityötä. Viimeisenä luokkana on 'Tiedon lisääminen', jota käytetään luokkana rahoituksissa, joiden alla ei ensisijaisesti edistä biodiversiteettiä muutoin kuin korkeintaan lisäämällä biodiversiteettiin liittyvää tietoisuutta.

Huom! Haittojen välttäminen ja haittojen vähentäminen –luokat tarkoittavat biodiversiteettihaasteiden välttämistä ja vähentämistä, eivätkä siten tarkoita, että näihin luokkiin kategorisoituja rahoitusohjelmia tulisi välttää tai vähentää.

**HAITTOJEN
VÄLTÄMINEN**

**HAITTOJEN
VÄHENTÄMINEN**

ENNALLISTA JA HOIDA

KOMPENSOI

**ENSISIJAISESTI
ILMASTOTYÖTÄ**

TIEDON LISÄÄMINEN

Tarkasteltujen rahoitusohjelmien kategorisoinnit

Huom! Moni ohjelma kuuluu useampaan kategoriaan, mutta täällä sivulla esitetään ohjelmien ensisijainen kategoria

HAITTOJEN VÄLTÄMINEN JA HAITTOJEN VÄHENTÄMINEN

- CAP-tuet
- Ahti-ohjelma
- AKKE-rahoitus
- Maaseudun kehittämisrahasto
- Metka-tuki
- Interreg-ohjelmat
- The Digital Europe Programme
- New European Bauhaus
- Euroopan Investointipankin ympäristöhankkeiden rahoitus
- Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (JTF)

ENNALLISTA JA HOIDA

- LIFE-ohjelmat
- Leader-rahoitus
- Helmi-ympäristöohjelma
- METSO-ohjelma
- Nousu-ohjelma

ENSISIJAISESTI ILMASTOTYÖTÄ

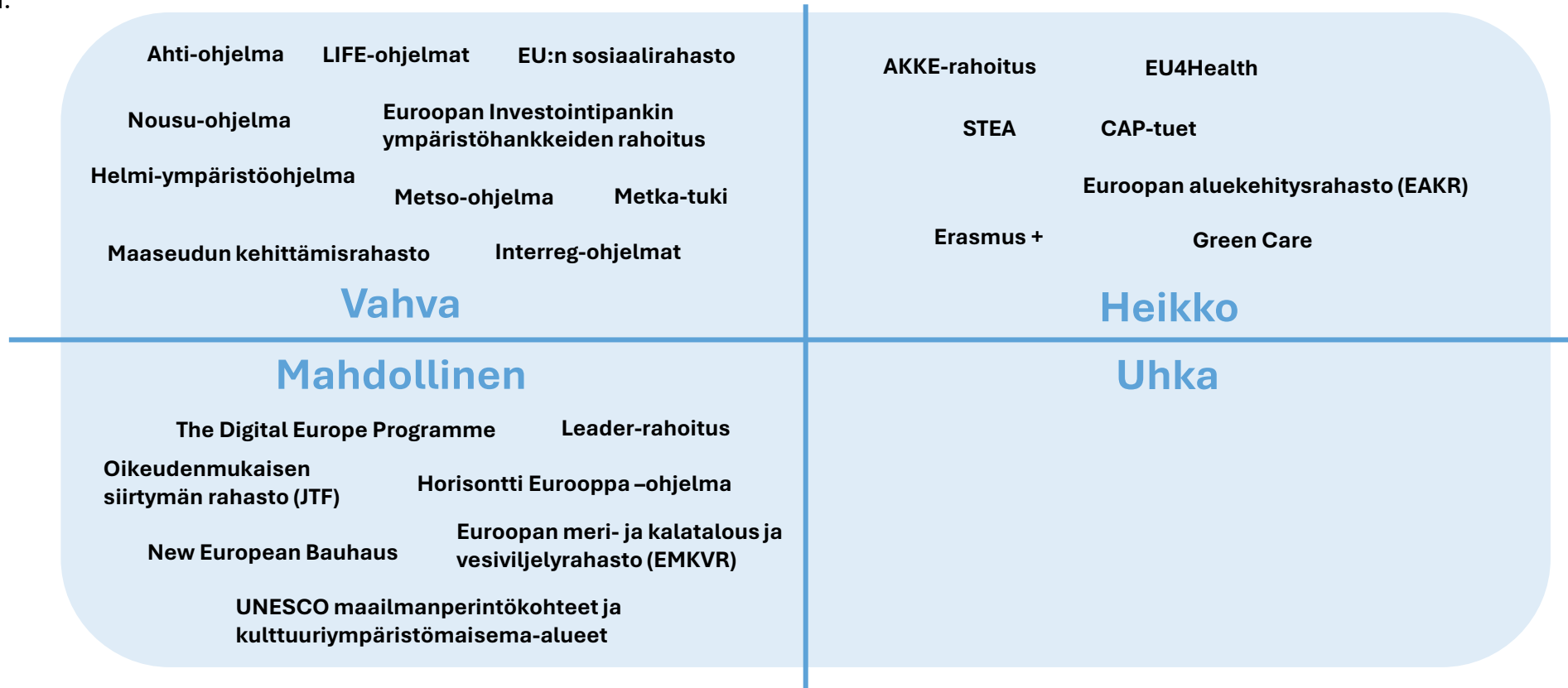
- Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR)
- Euroopan meri- ja kalatalous ja vesiviljelyrahasto (EMKVR)
- Suomen kestävän kasvun ohjelma (RRF)

TIEDON LISÄÄMINEN

- Horisontti Eurooppa –ohjelma
- UNESCO maailmanperintökohteet ja kulttuuriympäristömaisema-alueet
- STEA
- BIOMON-tutkimusohjelma
- Nordic Working Group on Biodiversity
- EU4Health
- Green Care
- Hiilestä kiinni –tutkimus- ja innovaatio-ohjelma
- Euroopan sosiaalirahasto
- Erasmus+

Kaikkien tarkasteltujen rahoitusohjelmien sijoittuminen SWOT-nelikenttään

SWOT-analyysit on toteutettu asiantuntijatyönä, ja niitä on jatkotyöstetty Biodiversiteettirahoituskentän mahdollisuudet –työpajassa. SWOT-analyysissä on pyritty huomioimaan mm. rahoituskausien päättymisen, poliittisessa ilmapiirissä mahdollisesti tapahtuvat muutokset, sekä eri ohjelmakausien painotukset. Huom! Ohjelman sijoittuminen yhden kategorian keskellä ei ole merkityksellistä, eli ohjelmia ei suhteuteta ”vahva” kategoriassa vahvempiin tai heikompiin ohjelmiin.

Suurin osa analysoiduista ohjelmista on biodiversiteetin kannalta vahvoja tai mahdollisia

Lähes kaikkiin analysoituihin ohjelmiin sisältyi niin vahvuuksia, mahdollisuuksia, heikkouksia, kuin uhkiakin. Analyysissä painotettiin erityisesti rahoitukseen liittyviä positiivisia ja negatiivisia seikkoja siitä näkökulmasta, että ovatko ne tosiasiallisia vai potentiaalisia. Niissä ohjelmissa, joissa ei ollut suoraa kytkyä biodiversiteettiin, ei tunnistettu vahvuuksia tai heikkouksia ja uhkia, ainoastaan potentiaalisia mahdollisuuksia. Analyysissä pyrittiin huomioimaan myös rahoitusohjelmiin vaikuttavat kansalliset päätökset rahoituksen kohdentamisesta. Varsinkin EU:n rahoitusohjelmien käyttömahdollisuudet ovat riippuvaisia siitä, millaisia painotuksia kansallisella ja EU tasolla tehdään.

SWOT-analyysissä suurin osa analysoiduista rahoitusohjelmista tunnistettiin biodiversiteettityön kannalta vahvoiksi tai mahdollisiksi. Rahoitusohjelmista kymmenen tunnistettiin vahvoiksi ja seitsemän tunnistettiin mahdollisiksi. Analyysissä tunnistettiin erityisesti elinvoimaan, ilmastotyöhön ja sosiaaliseen vastuuseen liittyvän rahoituksen potentiaali biodiversiteettityön rahoituksessa.

Analyysissä tunnistettiin, että monessa rahoitusohjelmassa heikkoutena on rahoituksen lyhytaikaisuus. Vaikka lyhyet rahoitusohjelmat voivat olla ketteriä, ei lyhyemmillä rahoitusjaksoilla pystytä varmistamaan toimien konkreettista jalkauttamista. Lisäksi yleinen hankaluus monissa rahoitusohjelmissa on omavastuuosuuden saanti. Erityisesti kehittämistoimet jäävät usein riittämättömän omarahoituksen jalkoihin, jolloin rahoituksesta ei saada täyttä hyötyä irti.

Vahvimmiksi biodiversiteetin kannalta tunnistettiin luonnonsuojelulain toimeenpanoon liittyvät Helmi-, Metso- ja Ahti-ohjelmat, EU:n LIFE ohjelma, sekä Interregin ja Horizonin kaltaiset yleisohjelmat joissa on myös biodiversiteettipainotuksia.

Tarkasteltujen rahoitusohjelmien kuvaukset 1/3

Rahoitusohjelma	Rahoituslähde/rahoitustyyppi ja liitännäisyydet	Kuvaus	Soveltuvuus biodiversiteetti työhön
AHTI-ohjelma	Kansallinen budjettirahoitus (toimeenpanee luonnonsuojelulakia)	Parantaa Suomen vesien ja meren tilaa, vesihuollon ja rakennusten kosteusturvallisuuden parantamisen näkökulmasta	Vahva
AKKE-rahoitus	EU:n rakennerahasto	Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen.	Heikko
BIOMON-tutkimusohjelma	Kansallinen kertaluonteinen rahoitus	Kehittää Suomen lajiston ja luontotyyppien systemaattisia pitkäaikaisseurantoja sekä niissä käytettäviä menetelmiä luonnonsuojelun näkökulmasta.	Ei tarkempaa tarkastelua. Rahoituskausi on päättynyt eikä uutta ole tiedossa.
CAP	EU rahoitus (jatkuva)	Maatalouden kilpailukyyn tukeminen, esimerkiksi varmistamalla maanviljelijöille kohtuulliset tulot ja parantamalla maanviljelijöiden asemaa elintarvikeketjussa ottaen huomioon ilmasto- ja ympäristötoimet ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi.	Heikko
The Digital Europe Programme	EU rahoitus (ohjelma)	EU:n sisämarkkinoiden integraatio ja digitaaliset yhteiset resurssit.	Mahdollisuus
EIP:n ympäristöhankkeiden rahoitus	Lainoitus	Tavoitteena on edistää EU:n kestävää kasvua ja työllisyyttä sekä ilmastonmuutoksen torjuntaa.	Vahva
Erasmus +	EU rahoitus (jatkuva ohjelmarahoitus)	Koulutuksen ja osaamisen kehittäminen.	Heikko
EU4Health-ohjelma	EU rahoitus (ohjelma)	EU4Health-ohjelma keskittyy ensisijaisesti terveydenhuollon vahvistamiseen, kriisivalmiuden parantamiseen ja terveyden edistämiseen Euroopan unionissa.	Heikko
Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR)	EU:n rakennerahasto	Vähentää alueellisia kehityseroja Euroopan unionin sisällä ja edistää taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta.	Heikko
Euroopan meri- ja kalatalous ja vesiviljelyrahasto (EMKVR)	EU:n rakennerahasto	Tukea kestävää kalataloutta, meri- ja vesiviljelytoimintaa sekä rannikkoalueiden kehittämistä Euroopan unionin alueella.	Mahdollisuus
European Social Fund (ESF)	EU:n rakennerahasto	Ohjelman tarkoitus on rahoittaa työllisyyttä, osaamista ja osallisuutta tukevia kehittämishankkeita.	Heikko

Tarkasteltujen rahoitusohjelmien kuvaukset 2/3

Rahoitusohjelma	Rahoituslähde/rahoitustyyppi ja liitännäisyydet	Kuvaus	Soveltuvuus biodiversiteetti työhön
Green Care		Green Care- toiminta pyrkii edistämään ihmisten hyvinvointia ja elämän laatua.	Heikko
Helmi-elinympäristöohjelma	Kansallinen budjettirahoitus (toimeenpanee luonnonsuojelulakia)	Vahvistaa luonnon monimuotoisuutta, parantaa elinympäristöjen tilaa ja turvata uhanalaisten lajien säilyminen.	Vahva
Hiilestä kiinni –tutkimus- ja innovaatio-ohjelma	Kansallinen kertaluonteinen rahoitus	Maankäytön hiilipäästöjen vähentämiseen ja hiilinielujen kasvattamiseen.	Ei tarkempaa tarkastelua. Rahoituspäätökset on jo tehty, eikä rahoitusta jatketa.
Horisontti Eurooppa-ohjelma	EU rahoitus (jatkuva ohjelmarahoitus)	Edistää Euroopan unionin tutkimus- ja innovaatiotoimintaa, jotta voidaan vahvistaa EU:n kilpailukykyä, tukea kestäväää talouskasvua ja ratkaista globaaleja haasteita, kuten ilmastonmuutosta ja terveyteen liittyviä ongelmia.	Mahdollisuus
Interreg-ohjelmat	EU rahoitus (jatkuva ohjelmarahoitus)	Interreg-ohjelmat ovat Euroopan unionin alueellisen yhteistyön ohjelmia, joiden tarkoituksena on edistää yhteistyötä eri maiden ja alueiden välillä.	Vahva
Leader-rahoitus	Osittain kansallista budjettirahoitusta, osittain EU rahoitusta	Rahoitusta myönnetään hankkeille, jotka edistävät maaseudun elinvoimaisuutta, työllisyyttä ja yhteisöllisyyttä.	Mahdollisuus
LIFE-ohjelmat	EU rahoitus (jatkuva ohjelmarahoitus)	Tukea kestäväää kehitystä Euroopan unionin alueella.	Vahva
Maaseudun kehittämisrahasto	Osittain kansallista budjettirahoitusta, osittain EU rahoitusta	EU:n maatalouspolitiikan päätavoitteiden edistäminen.	Vahva
Metka-tuki	Rahoitusinstrumentti jolla toteutetaan HELMI- ja METSO – ohjelmia	Tuki on tarkoitettu yksityisille metsänomistajille, ja sitä voi hakea metsän- ja luonnonhoidon töihin, metsäteihin ja metsän määrääkaaiseen suojeluun.	Vahva

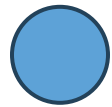
Tarkasteltujen rahoitusohjelmien kuvaukset 3/3

Rahoitusohjelma	Rahoituslähde/rahoitustyyppi ja liitännäisyydet	Kuvaus	Soveltuvuus biodiversiteetti työhön
METSO-ohjelma	Kansallinen budjettirahoitus (toimeenpanee luonnonsuojelulakia)	Vapaaehtoinen metsien suojeluohjelma, jossa metsää voi suojella pysyvästi tai määräaikaaisesti erityisesti Etelä-Suomessa.	Vahva
New European Bauhaus	EU:n ohjelma	Edistää vähähiilisiä, kiertotaloutta tukevia ja ekologisesti kestäviä ratkaisuja arkkitehtuurissa, kaupunkisuunnittelussa ja rakentamisessa.	Mahdollisuus
Nousu-ohjelma	Kansallinen budjettirahoitus	Vaelluskalakantojen elvytykseen kohdistuva työ.	Vahva
Nordic Working Group on Biodiversity (NBM)	Pohjoismaiden ministerineuvoston ohjelmakauteen sidottu rahoitus	Pohjoismaiden yhteistyöhankkeet, joiden tavoitteena on biologisen monimuotoisuuden heikkenemisen pysäyttäminen.	Ei tarkempaa tarkastelua (uudesta rahoitusohjelmasta ei tietoa)
Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (JTF)	EU:n rakennerahasto	JTF:n ensisijaisena tavoitteena on tukea alueita ja työntekijöitä siirtymässä kohti ilmastoneutraaliutta entisillä turvetuotantoalueilla ja siksi biodiversiteettityö kohdistuu erityisesti entisten turvetuotantoalueiden ennallistamiseen.	Potentiaalinen
UNESCO maailmanperintökohteet ja kulttuuriympäristömaisema-alueet	YK rahoitus	Rahoitus kohdistuu erityisesti kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kohteiden ja niiden ympäristön kunnossapitoon, suojeluun ja parantamiseen.	Potentiaalinen
Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustukset (STEA)	Kansallinen budjettirahoitus	STEA-avustukset on suunnattu sosiaali- ja terveysalan järjestöjen yleishyödylliseen toimintaan Suomessa.	Heikko
Suomen kestävän kasvun ohjelma (RRF)	EU:n kertaluonteinen ohjelmärahoitus	Tukea Euroopan unionin jäsenvaltioiden taloudellista elpymistä koronapandemiasta ja edistää vihreää siirtymää, digitaalista kehitystä sekä taloudellista ja sosiaalista kestävyyttä.	Ei tarkempaa tarkastelua. Rahoituspäätökset on jo tehty, eikä rahoitusta jatketa.

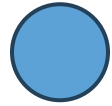

Johtopäätökset ja suositukset

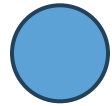
LIFE-ohjelman rahoituksen tueksi on tarjolla monia potentiaalisia rahoitusohjelmia

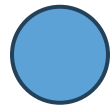
LIFE-ohjelman rahoitus on ainoa tarkastelluista rahoitusohjelmista, joka tukee puhtaasti PAF-ohjelman toimia luonnonsuojelulain toimeenpanon ohjelmien lisäksi. Vaikka LIFE-ohjelma on priorisoitu rahoituskeino, se ei yksin riitä täyttämään rahoitustarvetta. Analysoitujen rahoituskeinojen joukosta tunnistettiin kuitenkin useita rahoitusohjelmia, jotka voivat tukea LIFE-ohjelman rahoitusta.

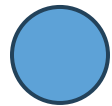
Interreg-ohjelmat tarjoavat paljon potentiaalia biodiversiteettityön rahoittamiseen, sillä biodiversiteettikysymykset on helppo sisällyttää ohjelmiin ja toimenpiteiden kohdentaminen alueellisesti parantaa niiden vaikuttavuutta.

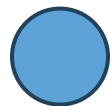
Leader-ohjelman kaltaisia vapaaehtoisuuteen ja paikallisuuteen nojaavia rahoitus instrumentteja tulisi tarkastella täydentävän rahoituksen näkökulmasta. Tällaisia ohjelmia voitaisiin lisäksi kytkeä paremmin kansallisiin LUMO tavoitteisiin.

Elinvoimaan ja ilmastotyöhön keskittyvissä instrumenteissa on potentiaalia laajempaan biodiversiteettitekemiseen, mutta toteutus vaatii viitseliäisyyttä, sekä halua tulkita rahoituksen kohdentumista laajasti. Osassa EU instrumentteja biodiversiteetti on huomioitu laajemmin, kuin Suomen kansallisen tason toimeenpanossa.

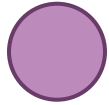

Erilaiset sosiaaliseen kestävyYTEEN keskittyvät rahoitusohjelmat tunnistettiin selvityksessä potentiaalisina rahoituskanavina. Vaikka tällaisissa rahoitusohjelmissa on harvoin olemassa olevaa suoraa yhteyttä biodiversiteettitoimiin, ihmisten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen tukemalla luonnon hyvinvointia ei ole uusi konsepti. Yhteyden vahvistaminen voisi potentiaalisesti avata uusia rahoituskanavia sosiaalipolitiikan rahastoista kuten EU4Health tai ESR rahastoista.

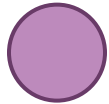

Selvityksen perusteella olisi suositeltavaa panostaa **Helmin ja Metson kaltaiseen kansallisesti rahoitettuun työhön**, sekä vaikuttaa CAP:in ja rakennerahastojen kansallisiin painotuksiin, jotta biodiversiteetti näkyisi niissä vahvemmin. Muu rahoitus tulee nähdä täydentävänä. Parhaassa tapauksessa biodiversiteetti nousee keskipitkällä tai pitkällä aikavälillä ilmastorahoituksen kaltaiseksi aspektiksi, joka mainitaan ohjelmassa kuin ohjelmassa prioriteettina.

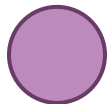
Yleiset havainnot julkisen rahoituksen suunnasta PAF-kaudella

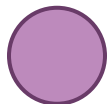
Toistaiseksi biodiversiteetti ei ole valtavirtaistunut samanlaiseksi rahoituskriteeriksi, kuin ilmastonäkökulmat. Biodiversiteetin edistäminen saatetaan mainita mahdollisuutena rahoituksen käytölle, mutta sitä ei usein vaadita, eikä sille usein ole erityistä korvamerkintää osana rahoitusta. Komission työohjelma ei myöskään anna viitteitä siitä, että näin tapahtuisi tulevinä vuosina, vaan päinvastoin niin ilmasto- kuin ympäristörahoitus ja sääntely näyttää niukkenevan.

DNSH (Do no significant harm, ei merkittävää haittaa) kriteerien valuminen osaksi kaikkea EU rahoitukseen vähentää sen uhkaa, että rahoitus jonka ensisijainen tarkoitus on esimerkiksi ilmastonmuutoksen hillintä tai alueen elinvoimaisuuden lisääminen, heikentäisi ainakaan paikallisesti biodiversiteetin tilaa. Haasteena DNSH kriteereissä on yhtenäisen kriteeristön ja raja-arvojen puute ja uhkana se, että DNSH kriteerit läpäisevä rahoitus lasketaan biodiversiteetin kannalta hyväksi rahoitukseksi vaikka kriteeri tarkoittaa ainoastaan, ettei merkittävää haittaa synny. Tämä voi pahimmillaan johtaa dedikoidun biodiversiteettirahoituksen vähenemiseen.

Monissa tarkastelluissa rahoitusinstrumenteissa lähtökohta on luonnonvarojen käyttö, tehostaminen ja kasvattaminen. Vaikka tällaisiin rahoitusinstrumentteihin rakennetaan osioita, joilla tavoitellaan biodiversiteetin kannalta positiivisia vaikutuksia, se ei tee rahoituksesta luonnon kannalta kokonaisuudessaan nettopositiivista. Kuitenkin, biodiversiteettityön yhdistäminen elinvoimakysymyksiin voisi olla tehokas keino mobilisoida yksityistä rahoitusta samaan tapaan kuin ilmastorahoituksessa on onnistuttu saamaan aikaiseksi. Biodiversiteettityötä tulisi pyrkiä rahoittamaan mahdollisimman kattavasti eri rahoitusohjelmilla, vaikka rahoitusohjelmat itsessään eivät olisi luonnon kannalta nettopositiivisia.

Ilmatoon suunnatulla rahoituksella toteutetut ilmastotoimet eivät poista tarvetta erilliselle biodiversiteettityölle ja rahoitukselle. Vaikka ilmastonmuutoksen hillintä, kiertotalous ja resurssiviisaus saattavat edistää biodiversiteettiä globaalisti tarkasteltuna, voivat ne aiheuttaa myös negatiivisia vaikutuksia biodiversiteetille paikallisesti. Siksi rahoitusta, joka ei ensisijaisesti ole tarkoitettu biodiversiteettitoimien rahoitukseen tulisi aina tarkastella kriittisesti.

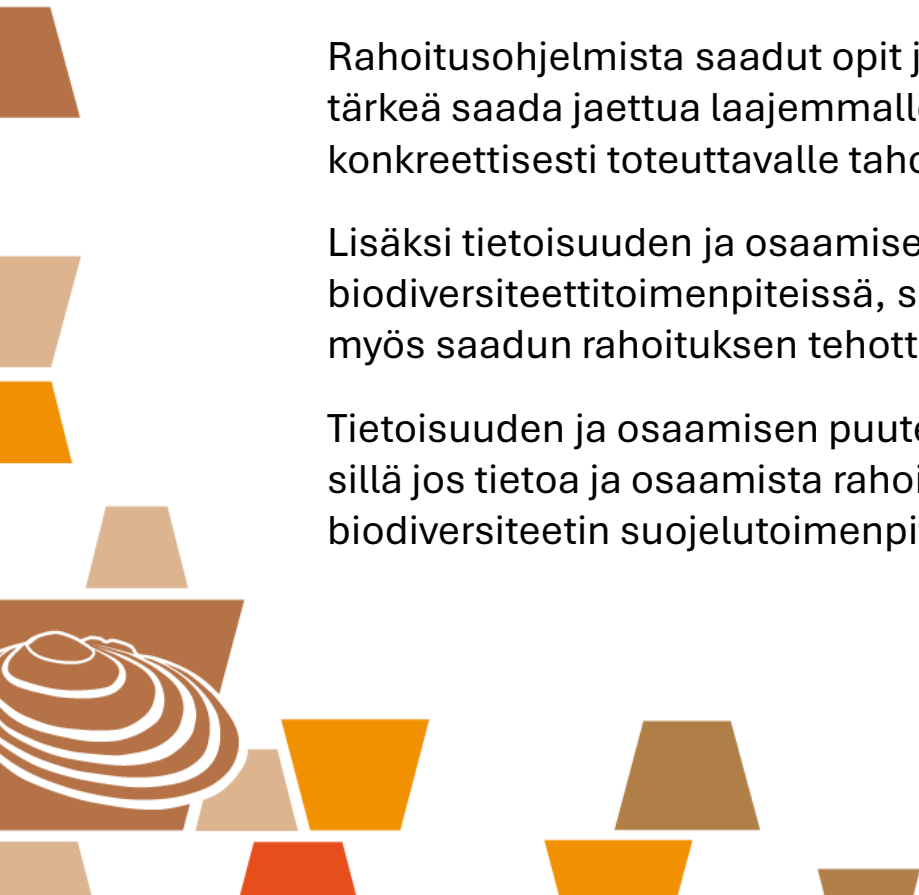
Suositus 1: Tietoisuuden ja osaamisen laajentaminen

Oikeanlaisen rahoituksen löytäminen ja hyödyntäminen vaatii sekä tietoa saatavilla olevista rahoituksista, että osaamista rahoituksen hakemisesta.

Rahoitusohjelmista saadut opit ja rahoitusohjelmien hakemusten tekemiseen liittyvä osaaminen olisi tärkeä saada jaettua laajemmalle joukolle ihmisiä, sillä osaamisen kohdistuminen ainoastaan hanketta konkreettisesti toteuttavalle taholle hankaloittaa hankkeiden jatkuvuuden takaamista.

Lisäksi tietoisuuden ja osaamisen puute biodiversiteettirahoituksesta saattaa aiheuttaa rahoitusvajetta biodiversiteettitoimenpiteissä, sillä rahoituksen mahdollisuuksia ei täysin ymmärretä. Se voi aiheuttaa myös saadun rahoituksen tehottomuutta sen käytössä, jos se kohdentaa väärin tai heikosti.

Tietoisuuden ja osaamisen puute saattaa vaikuttaa negatiivisesti myös biodiversiteetti-investointeihin, sillä jos tietoa ja osaamista rahoituksesta ei ole ja toimija ei yksin kykene edistämään esimerkiksi biodiversiteetin suojelutoimenpiteitä, voivat toimenpiteet jäädä kokonaan tekemättä.

Suositus 2: Rahoitusohjelmien oppien tehokkaampi hyödyntäminen Suomessa

Rahoitusohjelmien käytössä olisi syytä pohtia sitä, miten niiden tuella tehty konkreettinen biodiversiteettityö voidaan kytkeä valtakunnalliseen biodiversiteettityöhön. Rahoitusohjelmilla rahoitetut toimet ovat usein paikallisia, eikä niistä saatuja hyötyjä ja oppeja saada tehokkaasti valtakunnalliseen jakoon.

Rahoitusohjelmien oppien tehokas kommunikointi ja hyödyntäminen tukee kansallisten ja kansainvälisten biodiversiteettitavoitteiden saavuttamista. Aktiivinen kommunikaatio ja jakaminen tukee myös yhteistyötä ja saattaa lisätä uusien innovaatioiden syntymistä.

Suositus 3: Rahoitusohjelmien sisältöihin vaikuttamisen mahdollisuudet

Olisi hyvä tarkastella millaisia vaikutuskeinoja on olemassa, joilla voidaan vaikuttaa Suomen kantoihin ja tulkintoihin biodiversiteettinäkökulmien vahvistamisesta rahoitusohjelmissa. Aikaisen vaikutuksen lisäksi on suositeltavaa pyrkiä soveltamaan käynnissä olevien ohjelmien linjauksia niiden täydessä mitassaan. Eli jos ohjelman kuvauksessa mainitaan ilmasto- ja ympäristöteemat, kannustamme tulkitsemaan, että rahoitusta voi hyödyntää biodiversiteettiin keskittyviin hankkeisiin vaikka niin ei eksplisiittisesti todettaisi.

Suositus 4: Pysyvän ja vaikuttavan biodiversiteettityön priorisointi

Ehiden rahoituskokonaisuuksien rakentaminen on keskeisessä roolissa pitkäaikaisten positiivisten biodiversiteettivaikutusten saavuttamisessa. Ehdien rahoituskokonaisuuksien rakentaminen vaatii tehokasta koordinoitua ja usein myös sekä yksityisen, että julkisen rahoituksen yhdistämistä.

Keskeisenä osana pysyvässä ja vaikuttavassa biodiversiteettityössä on jatkuvuuden takaaminen hankkeiden välillä ja niiden jälkeen. Lyhyet hankkeet ja niissä tehtävät lyhyen aikavälin toimet voivat joissain tapauksissa heikentää rahoituksen vaikuttavuutta. Jos hankkeiden aikana tehtävät toimet eivät tuota pysyviä ja kestäviä tuloksia, tarvitaan lisää rahoitusta jatkotoimiin tai huonoimmassa tapauksessa ensimmäisen hankkeen toimet täytyy toistaa.

Toisaalta on olemassa myös sellaisia biodiversiteettitoimia joiden pysyvyys on varsin hyvä, eikä tarvetta hankkeen jälkeiselle hoitamiseksi ole. Tällaisissa tapauksissa lyhyetkin hankkeet voivat olla tehokkaita ja tarjota pysyviä tuloksia. Oleellista on tunnistaa sellaiset hankkeet, joissa lyhyet ja pistemäiset toimet ovat hyödyllisiä, jotta rahoitusinstrumentti voidaan valita tarpeen mukaan. Tällaisissakin tilanteissa on kuitenkin hyvä huomioida, että hankkeet suunnataan alueille, joiden ympäristössä tapahtuva maankäyttö ei aktiivisesti uhkaa toimien vaikuttavuutta.

LIITTEET

Lukuohje liitteille

- Liitteissä on rahoitusohjelmien perustietokortit ja tarkemmat SWOT-analyysit aakkosjärjestyksessä. Lopussa omana listanaan ovat päättäneet rahoitusohjelmat, joista ei tehty SWOT-analyysijä.
- Perustietokortit perustuvat julkisista lähteistä marraskuussa 2024 – maaliskuussa 2025 saatuihin tietoihin, sekä muutamiin täydentäviin haastatteluihin tai täydentäviin sähköpostitiedusteluihin.
- SWOT-analyysin lopputulos, joka on merkitty oransseilla reunuksilla, perustuu seuraaviin päänäkökulmiin:
 - Vahvuudet: Rahoitusohjelmat, jotka selkeästi rahoittavat biodiversiteettitoimia
 - Heikkoudet: Rahoitusohjelmat, joissa on esimerkiksi lyhyet hankkeen toteutusajat eli ne eivät sovellu pitkäjänteiseen tekemiseen tai rahoitusohjelmat, joissa omarahoitusosuus on huomattavan suuri osuus kokonaisrahoituksesta
 - Mahdollisuudet: Rahoitusohjelmat, joissa biodiversiteettityötä tukevaa toimintaa on mahdollista rahoittaa, mutta se ei ole vielä muodostunut yleiseksi käytännöksi
 - Uhat: Rahoitusohjelmat, joissa rahoitetaan ensisijaisesti muuta kuin biodiversiteettityötä ja kyseinen työ on ristiriidassa biodiversiteettityön kanssa
- Suurimmassa osassa ohjelmia on sekä vahvuuksia, heikkouksia ja mahdollisuuksia ja isossa osaa myös uhkia. Lopputulema siitä, mikä näkökulmista on vahvin (merkitty oransseilla reunuksilla), on tehty Swecon asiantuntijoiden kokonaisharkinnan perusteella.

Ahti-ohjelma* 1 / 2 Perustiedot

Päätiedot

Rahoituksen myöntäjä:
Ympäristöministeriö

Nykyisen ohjelmakauden kesto:
2023-2027

Nykyisen ohjelmakauden budjetti:
Noin 3 miljoonaa euroa

Seuraava ohjelmakausi: Ei tiedossa

Omavastuuosuus: Riippuu hankkeen rahoitussopimuksesta ja vaihtelee tapauskohtaisesti

Kuvaus rahoitusohjelman sisällöstä

Tarkoitus: Ympäristöministeriön Ahti-ohjelma jatkaa aiemman Raki-ohjelman työtä. Ohjelma rahoittaa investointeja, sekä tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiohankkeita, joilla edistetään ravinteiden kierrätystä sekä vesien ja meren tilan paranemista.

Kohderyhmä: Kunnostushankkeiden hankevetäjä voi olla mikä tahansa y-tunnuksellinen rekisteröity toimija ja toteuttajana voivat olla myös yksityishenkilöt. Hankkeella pitää olla vastuutaho, vaikka sen toteutettaisiin yhteistyössä useamman toimijan kanssa.

Käyttörajoitukset: Rahoitus kohdistuu vesien- ja merenhoidon hankkeisiin, erityisesti vesien ja meren tilan parantamiseen tähtääviin toimenpiteisiin. Alueellisesti ohjelma keskittyy Saaristomereen ja sen valuma-alueeseen.

Voiko rahoitusta hyödyntää PAF-ohjelman toimien rahoittamiseen, jos voidaan miten: Ahti-ohjelman rahoituksella voidaan tukea PAF-ohjelman vesien- ja merenhoitoon liittyviä toimenpiteitä, kuten vesiekosysteemien tilan parantamista ja suojelua. Toimenpiteet E.2.1. ja E.2.8.

Ahti-ohjelma 2 / 2 SWOT-analyysi

Rahoitusohjelman vahvuus suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Ahti-ohjelma jatkaa usean ohjelman, vesiensuojelun tehostamisohjelma (2019-2023) sekä ravinteiden kierrätysohjelma (2012-2023) ja Saaristomeri-ohjelma (2021-) työtä ja rakentuu siten suoraan aiempien hankkeiden opeille luoden pitkäaikaista vaikuttavuutta.
- Ohjelma on siten poikkeuksellisen pitkä ja tuonut aidosti ravinnekierron ajatuksen laajasti toimijakentälle. Kattaa suuren verkoston vesiensuojeluun liittyviä toimijoita.

Rahoitusohjelman heikkous suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Markkinaehtoisen ravinnekierron edistäminen ei ole vielä realisoitunut liiketoimintana ja kysyntänä, ja fossiiliset vaihtoehdot ovat edelleen kannattavampia.
- Ohjelman toimenpiteet ovat tähän asti kohdistuneet suoraan toimintaan, kuten kipsiin, ja kun raha loppuu, kipsi loppuu, eli ohjelmalla ei ole onnistuttu tehokkaasti systeemisen muutoksen edistämässä.
- Ohjelmalla ei ole saatu toistaiseksi aikaan skaalautuvia ratkaisuja – rahoituksesta puuttuu yrityskehittämisen näkökulma.

Rahoitusohjelman mahdollisuudet suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Ohjelman tavoitteet ja toimenpiteet yhdistetty huoltovarmuuteen, ruokaturvaan ja ilmastonmuutoksen sopeutumiseen, jolloin toimenpiteillä saadaan tehokkaasti edistettyä useampaa haastetta kerrallaan sitouttaen erilaisia toimijoita biodiversiteettityöhön jotka eivät normaalisti siihen sitoutuisi.
- Keskittyminen Saaristomereen ja sen valuma-alueeseen voi tuoda mukaan kohdennettuja hyötyjä rajatulle maantieteelliselle alueelle.

Rahoitusohjelman uhat suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

Monitoimijuuteen ja valuma-alueeseen keskittyminen saattaa hajauttaa toimintaa liikaa suhteessa käytössä oleviin resursseihin, jolloin itse vesistöjen kuntoa ei saada parannettua tai parannukset jäävät näennäisiksi.

AKKE-rahoitus 1 / 2 Perustiedot

Päätiedot

Rahoituksen myöntäjä: Maakuntien liitot

Nykyinen ohjelmakausi: 2021-2027

Nykyisen ohjelmakauden budjetti: Määrärahat päätetään vuosittain valtion budjetissa. 2021–2027 ohjelmakauden osalta koko ohjelmakauden budjetti on noin 30 miljoonaa euroa*. Keskimääräinen tuki per hanke n. 30-70k.

Seuraava ohjelmakausi: Ohjelmakaudet vaihtelevat maakunnittain

Omavastuuosuus: Tuen enimmäismäärä on 70 % hankkeen kokonaiskustannuksista. Tukea myönnetään enintään kahdeksi vuodeksi kerrallaan

Kuvaus rahoitusohjelman sisällöstä

Tarkoitus: Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen. AKKE-rahoitus kohdennetaan maakuntaohjelmien ja valtion aluekehittämispäätösten mukaisesti. Rahoitusta voidaan käyttää esimerkiksi alueiden vahvuuksiin ja erikoistumiseen perustuviin pienimuotoisiin kehittämis-, kokeilu- ja selvityshankkeisiin.

Kohderyhmä: Rahoitusta voivat hakea erilaiset toimijat, kuten kunnat, yritykset, oppilaitokset ja järjestöt, jotka toteuttavat maakuntaohjelman tavoitteita edistäviä hankkeita. Tarkemmat hakukriteerit määritellään kunkin maakunnan liiton hakuilmoituksissa.

Käyttörajoitukset: AKKE-rahoituksella tuetaan pääasiassa pienimuotoisia kehittämis-, kokeilu- ja selvityshankkeita.

Voiko rahoitusta hyödyntää PAF-ohjelman toimien rahoittamiseen, jos voidaan miten: Voi osaltaan tukea PAF-ohjelman tavoitteita silloin, kun ne liittyvät maakuntien kehittämissuunnitelmien mukaisiin biodiversiteetin edistämiseen tähtääviin hankkeisiin. Tämä voisi sisältää esimerkiksi biodiversiteettitoimien pilotointeja, luonnon monimuotoisuutta tukevia innovaatiohankkeita tai alueellisia selvityksiä, jotka lisäävät tietoa ja ymmärrystä luonnon suojelutarpeista. Koska AKKE-rahoitus on varsin joustava ja soveltuu monenlaisiin kehittämis-, kokeilu- ja selvityshankkeisiin, se voi tukea paikallisesti priorisoituja luonnon monimuotoisuustoimia, jotka täydentävät EU:n biodiversiteettistrategian mukaisia PAF-toimia.

AKKE-rahoitus 2 / 2 SWOT-analyysi

Rahoitusohjelman VAHVUUDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

Ei suoria vahvuuksia, sillä rahoitus ei kohdistu biodiversiteetti työhön kuin hyvin välillisesti tällä hetkellä.

Rahoitusohjelman HEIKKOUEDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Rahoitus on pienimuotoista, lyhytkestoista ja ensisijaisesti tarkoitettu kehittämis-, kokeilu- ja selvityshankkeisiin.
- Rahoituksen ensisijainen tarkoitus on elinvoiman lisääminen, joka voi olla ristiriidassa biodiversiteettitavoitteiden kanssa.

Rahoitusohjelman MAHDOLLISUUDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Rahoitus voisi toimia esimerkiksi esiselvitykseen alueen luonnontilan kohentamiseksi tai jonkin suuremman hankkeen päätyttyä tulosten ylläpitämiseen.
- Alueellinen kohdistuminen ja alueellisten piirteiden korostuminen soveltuu hyvin biodiversiteettitarpeisiin.
- Maakuntien Lumo-ohjelmien toimenpiteiden rahoittaminen.
- Mahdollisuus vaikuttaa maakuntaohjelmien painopisteisiin.

Rahoitusohjelman UHAT suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

Rahoitus kohdistuu rakennemuutoksen mitigointiin ja elinvoiman lisäämiseen, joka saattaa olla myös biodiversiteetti työn vastaista. Tätä lieventää kuitenkin rahoituksen DNSH arvioinnin alaisuus.

Common Agricultural Policy, CAP-tuet 1 / 2 Perustiedot

Päätiedot

Rahoituksen myöntäjä:

Toimeenpaneva viranomainen
Ruokaviraston ja alueelliset ELY-
keskukset (MMM hallinnoi)

Nykyinen rahoituskausi: 2023–2027

Nykyisen rahoituskauden budjetti:

Yhteensä ilman kansallisia tukia 8
525,9 milj. euroa, josta 42milj. on
Ahvenanmaan osuus

Seuraava rahoituskausi: ei

vahvistettu, oletettavasti 2028-2032

Omavastuuosuus: Ei sovellettavissa

Kuvaus rahoitusohjelman sisällöstä

Tarkoitus: Maatalouden kilpailukyvyn tukeminen, ympäristön ja ilmaston suojelu maatalouskäytössä, maaseutualueiden kehittäminen ja elinvoimaisuuden parantaminen, sekä elintarvikkeiden huoltovarmuuden takaaminen ja kestävä ruuantuotanto.

Kohderyhmä: Viljelijät, yrittäjät, maaseudun asukkaat ja kehittäjät (kuten oppilaitokset, yhteiskehityshankkeiden toteuttajat, järjestöt)

Käyttörajoitukset: CAP:ista rahoitettu toiminta on voimakkaasti säädeltyä. Jokainen toimenpide sisältää omat käyttörajoitukset joihin hakijan on tutustuttavan, sillä jokainen toimenpide on suunnattu omaan erilliseen tarpeeseensa. Hakijoiden on täytettävä kunkin toimenpiteen tukikelpoisuus ja tukiehdot joissa on määritelty, kuka voi hakea tukea mihin tarkoitukseen ja mille alueelle. Lisäksi ehdollisuusvaatimukset kattavat esimerkiksi erilaisia ympäristöehtoja, jotka jokaisen tukea saavan on täytettävä sanktion uhalla.

Voiko rahoitusta hyödyntää PAF-ohjelman toimien rahoittamiseen, jos voidaan miten:

Rahoitusta hyödynnetään PAF-ohjelman toimien rahoittamiseen. PAF:issa linjataan, että maatalouteen liittyvät toimenpiteet katetaan CAP:in avulla.

Common Agricultural Policy, CAP-tuet / 2 SWOT-analyysi

Rahoitusohjelman VAHVUUDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- CAP tuet ovat kattavat ja tuotantokenttää ohjaava rahoitusmuoto ja siihen liittyvät ehdolliset ympäristövaatimukset asettavat yhteneväisen perustason toiminnalle ja varmistaa lainsäädännön ja ympäristövaatimusten huomioimisen alkutuotannossa.
- CAP suunnitelmassa maatalouden biodiversiteettiin suunnattua rahoitusta on huomattava määrä
- Biodiversiteetti on yhtenä erityistavoitteena läpileikkaava teema ja CAP mahdollistaa EU-laajuisesti yhteismitallista toimintaa

Rahoitusohjelman HEIKKOUEDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Maataloustukia sitoo EU:n yhteinen maatalouspolitiikka, jota ei esimerkiksi sido DNSH kriteeristö.
- Nykyinen rahoituskausi on toimeenpanoltaan vanhoja käytäntöjä säilyttävä uudistavan sijaan ja sen ympäristötavoitteet ovat heikkoja ja ehdollisia.
- Maatalouden kannattavuus on heikkoa ja uudistus vaatii tukia, jotka eivät ohjaa valitsemaan kestäviä vaihtoehtoja.

Rahoitusohjelman MAHDOLLISUUDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Suomen CAP suunnitelman erityistavoitteet ovat hyvät ja suunnitelman arvioinnin mukaan luonnon monimuotoisuus lisääntyy uusien ja nykyisestä kiristyvien toimenpiteiden ja suurempien tavoite-alojen ansiosta. Vaikuttavimpiin toimenpiteisiin kuuluvat turvemaiden ja kivennäismaiden raivauksen vähentämistä edistävät ehdollisuusvaatimukset, ympäristökorvauksen maanparannus- ja saneerauskasvien viljely sekä suojavyöhykkeet ja turvepeltojen nurmet.
- CAP politiikalla on mahdollista lisätä resilienssiä ja tavoittaa koko alkutuotanto.

Rahoitusohjelman UHAT suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Suurin uhka CAP tuissa liittyy niiden tulevaisuuteen. Niin kauan kun maataloustukia saadaan biodiversiteetin kannalta haitalliseen toimintaan (erit. lihatalouteen), eivät rahoituksen positiiviset tekijät kata negatiivisia vaikutuksia.
- Jos tukia ei saada sisältämään sitovia ympäristötavoitteita ehdollisuusvaatimusten lisäksi, tuet kohdistuvat myös jatkossa suurilta osin biodiversiteetin kannalta potentiaalisesti haitallisiin kohteisiin.

The Digital Europe Programme 1 / 2 Perustiedot

Päätiedot

Rahoituksen myöntäjä: Suomessa rahoitusta hallinnoivat tarvittaessa kansalliset kontaktipisteet, esimerkiksi Business Finland

Nykyinen ohjelmakausi: 2021-2027

Nykyisen ohjelmakauden budjetti: kokonaisbudjetti vuosille 2021–2027 on noin 7,5 miljardia euroa

Seuraava ohjelmakausi: 2028-2034

Omarahoitusosuus: Tyypillisesti omarahoitusosuus on 20–50 %

Kuvaus rahoitusohjelman sisällöstä

Tarkoitus: Rahoitus on pääosin tarkoitettu monikansallisiin hankkeisiin, joissa EU:n sisämarkkinoiden integraatio ja digitaaliset yhteiset resurssit ovat keskiössä.

Kohderyhmä: Julkiset toimijat (esim. viranomaiset ja kunnalliset organisaatiot), yksityiset yritykset, erityisesti pienet ja keskisuuret yritykset (pk-yritykset), tutkimusorganisaatiot ja korkeakoulut, sekä kansalaisjärjestöt.

Käyttörajoitukset: Käyttö on suunnattu: Suorituskykyinen tietojenkäsittely ja infrastruktuuri, keinoitekoisen älyn (AI) ja datan käyttöönotto, kyberturvallisuus, digitaalisten taitojen parantaminen, sekä digiteknologioiden käyttöönotto julkishallinnossa ja yhteiskunnassa.

Voiko rahoitusta hyödyntää PAF-ohjelman toimien rahoittamiseen, jos voidaan miten: Ei suoraan yhteyttä PAF-ohjelmaan. Digital Europe voi tukea digitaalisia innovaatioita, jotka liittyvät ilmastotyöhön, biodiversiteettiin ja ympäristönsuojeluun. Esimerkiksi ohjelma voi rahoittaa hankkeita, jotka käyttävät tekoälyä ja data-analytiikkaa ilmastomuutoksen ja luontokadon seurantaan.

The Digital Europe Programme 2 / 2 SWOT-analyysi

HAITTOJEN
VÄHENTÄMINEN

TIEDON LISÄÄMINEN

Rahoitusohjelman VAHVUUDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

Keskittyy digitaalisten teknologioiden, kuten tekoälyn, superlaskennan ja kyberturvallisuuden, kehittämiseen ja käyttöönottoon. Näitä teknologioita voidaan hyödyntää biodiversiteetin seurannassa, datan analysoinnissa ja ympäristön tilan arvioinnissa.

Rahoitusohjelman HEIKKOUEDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

Ei ole suunnattu suoraan biodiversiteettihankkeisiin.

Rahoitusohjelman MAHDOLLISUUDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Digital Europe voi tukea digitaalisia innovaatioita, joka liittyy ilmastotyöhön, biodiversiteettiin ja ympäristönsuojeluun, ja joilla voisi olla merkittävä skaalautumiskyky.
- Rahoitusta voisi potentiaalisesti hyödyntää biodiversiteetin seurannan menetelmien kehittämiseen (esim. kaukokartoitus, eDNA) tai olemassa olevan datan käsittelyyn.

Rahoitusohjelman UHAT suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

Digitalisaation seurauksena saattaa ilmentyä negatiivisia luontovaikutuksia.

EIP:n (Euroopan Investointipankki) ympäristöhankkeiden rahoitus 1 / 2 Perustiedot

Päätiedot

Rahoituksen myöntäjä: Euroopan Investointipankki

Nykyinen ohjelmakausi: Jatkuva

Nykyisen ohjelmakauden budjetti: Vuonna 2023 Euroopan investointipankki (EIP) myönsi 49 miljardia euroa suoraan ilmastotoimiin ja ympäristökestävyyteen liittyviin hankkeisiin.

Seuraava ohjelmakausi: Jatkuva

Omavastuuosuus: Vähintään 50 % hankkeen kustannuksista tulee rahoittaa, joko omalla pääomallaan tai muista lähteistä hankitulla rahoituksella.

Kuvaus rahoitusohjelman sisällöstä

Tarkoitus: Tavoitteena on edistää EU:n kestävästä kasvusta ja työllisyydestä, sekä ilmastomuutoksen torjuntaa. Ympäristöhankkeiden rahoituksella pyritään muun muassa vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä, parantamaan energiatehokkuutta ja suojelemaan luonnon monimuotoisuutta.

Kohderyhmä: Rahoitusta voivat hakea sekä julkiset että yksityiset tahot, mukaan lukien valtiot, paikallisviranomaiset, yritykset ja rahoituslaitokset, jotka toteuttavat EU:n tavoitteita tukevia hankkeita.

Käyttörajoitukset: Rahoitettavien hankkeiden tulee olla taloudellisesti kannattavia ja edistää EU:n politiikan painopisteitä. EIP ei rahoita hankkeita, jotka ovat ristiriidassa EU:n ympäristö- tai sosiaalisten standardien kanssa.

Voiko rahoitusta hyödyntää PAF-ohjelman toimien rahoittamiseen, jos voidaan miten: Voidaan. EIP:n ympäristörahoituksella voidaan tukea hankkeita, jotka tähtäävät luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseen ja edistämiseen. Tällaisia hankkeita voivat olla esimerkiksi luonnonsuojelualueiden perustaminen ja ylläpito, ekosysteemien ennallistaminen sekä uhanalaisten lajien suojelu.

EIP:n (Euroopan Investointipankki) ympäristöhankkeiden rahoitus 2 / 2 SWOT-analyysi

HAITTOJEN
VÄLTÄMINEN

HAITTOJEN
VÄHENTÄMINEN

Rahoitusohjelman VAHVUUDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- EIP on yksi maailman suurimmista julkisista rahoituslaitoksista, ja sillä on merkittävät resurssit biodiversiteettihankkeiden tukemiseen.
- EIP tukee EU:n vihreän kehityksen ohjelmaa ja EU:n biodiversiteettistrategiaa 2030, mikä lisää rahoituksen ennakoitavuutta.

Rahoitusohjelman HEIKKOUEDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

EIP:n suora rahoitus painottuu yleensä yli 25 miljoonan euron hankkeisiin, mikä voi rajata pois pienempiä hankkeita.

Rahoitusohjelman MAHDOLLISUUDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

EU:n biodiversiteettistrategia ja vihreä kehitys lisäävät EIP:n kiinnostusta rahoittaa luonnonsuojelua ja ekosysteemipalveluiden ylläpitoa.

Rahoitusohjelman UHAT suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- EIP:n ympäristöbudjetti kattaa myös ilmastotoimet, energiatehokkuuden ja infrastruktuurin kehittämisen, mikä voi vähentää biodiversiteettihankkeiden osuutta kokonaisrahoituksesta.
- Biodiversiteetin suojele ei aina tuota suoria taloudellisia hyötyjä, mikä voi tehdä hankkeista vaikeasti perusteltavia rahoituspäätöksissä.

Erasmus + 1 / 2 Perustiedot

Päätiedot

Rahoituksen myöntäjä: Suomessa ohjelmaa hallinnoi ja toimeenpääsee Opetushallitus

Nykyinen ohjelmakausi: 2021-2027

Nykyisen ohjelmakauden budjetti: Kokonaisbudjetti kaudelle 2021–2027 on noin 26,2 miljardia euroa

Seuraava ohjelmakausi: 2028-2034

Omavastuuosuus: Kattaa 100 % tukikelpoisista kustannuksista

Kuvaus rahoitusohjelman sisällöstä

Tarkoitus: Koulutuksen ja osaamisen kehittäminen, nuorisovaihto ja –yhteistyö, työllistettävyyden ja yrittäjyyden edistäminen, urheilun ja liikunnan edistäminen, sekä kansainvälinen yhteistyö ja innovaatio.

Kohderyhmä: Oppilaitokset kaikilla koulutusasteilla, nuoriso- ja urheilujärjestöt, julkiset ja yksityiset organisaatiot, jotka toimivat koulutuksen, nuorison tai urheilun alalla, sekä työelämäyhteistyöhön liittyvät tahot.

Käyttörajoitukset: Rahoituksen käyttö on suunnattu koulutukseen, nuorisoon, urheiluun, sekä aikuiskoulutukseen. Rahoitusta myönnetään esimerkiksi liikkuvuushankkeisiin, strategiaan kumppanuuksiin, verkostoitumiseen ja politiikkayhteistyöhön.

Voiko rahoitusta hyödyntää PAF-ohjelman toimien rahoittamiseen, jos voidaan miten: Erasmus+ ei ole suoraan suunnattu PAF-ohjelman toteuttamiseen, mutta se voi tukea PAF:n tavoitteita epäsuorasti esimerkiksi koulutuksen, osaamisen kehittämisen ja nuorten osallistumisen kautta.

Erasmus + 2 / 2 SWOT-analyysi

Rahoitusohjelman VAHVUUDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

Tukee koulutusta, osaamisen kehittämistä ja kansainvälistä yhteistyötä, mikä voi edistää biodiversiteettiosaamisen leviämistä.

Rahoitusohjelman MAHDOLLISUUDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

Voi tukea biodiversiteettityötä epäsuorasti esimerkiksi koulutuksen, osaamisen kehittämisen ja nuorten osallistumisen kautta. Rahoitusta voisi käyttää, esimerkiksi tutkimusmatkojen ja kenttätöiden rahoitukseen.

Rahoitusohjelman HEIKKOUEDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

Pääfokus on koulutuksessa, liikkuvuudessa ja kansainvälisessä yhteistyössä.

Rahoitusohjelman UHAT suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

Ei suoria uhkia.

EU4Health-ohjelma 1 / 2 Perustiedot

Päätiedot

Rahoituksen myöntäjä: Euroopan Komissio

Nykyinen ohjelmakausi: 2021–2027

Nykyisen ohjelmakauden budjetti:
Noin 4,4 miljardia euroa

Seuraava ohjelmakausi: Alkaa 2028

Ostavastuuosuus: Vähintään 20–40 % hankkeen kustannuksista

Kuvaus rahoitusohjelman sisällöstä

Tarkoitus: EU4Health-ohjelma keskittyy ensisijaisesti terveydenhuollon vahvistamiseen, kriisivalmiuden parantamiseen ja terveyden edistämiseen Euroopan unionissa.

Kohderyhmä: Rahoitusta voivat hakea EU:n jäsenvaltiot, niiden alueelliset ja paikalliset viranomaiset, terveysalan järjestöt, tutkimuslaitokset sekä muut oikeushenkilöt, jotka toimivat terveyden edistämisen parissa.

Käyttörajoitukset: EU4Health-ohjelman varat kohdennetaan neljään pääalueeseen: terveyden edistäminen ja sairauksien ehkäisy, valmius ja reagointi rajat ylittäviin terveysuhkiin, lääkkeiden ja lääkinnällisten laitteiden saatavuuden parantaminen, sekä terveydenhuoltojärjestelmien vahvistaminen ja digitalisaatio.

Voiko rahoitusta hyödyntää PAF-ohjelman toimien rahoittamiseen, jos voidaan miten: Ei suoraa kytkentää PAF-ohjelmaan. Ohjelman päätavoitteet eivät suoraan liity biodiversiteettityöhön, mutta on mahdollista, että jotkin hankkeet voivat epäsuorasti tukea näitä tavoitteita erityisesti silloin, kun ne liittyvät ihmisten terveyteen ja hyvinvointiin.

EU4Health-ohjelma 2 / 2 SWOT-analyysi

Rahoitusohjelman VAHVUUDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

Ei suoria vahvuuksia, sillä rahoitus ei kohdistu tällä hetkellä biodiversiteetti työhön kuin hyvin välillisesti.

Rahoitusohjelman HEIKKOUEDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

Ohjelma keskittyy ensisijaisesti terveydenhuollon vahvistamiseen, kriisivalmiuden parantamiseen ja terveyden edistämiseen Euroopan unionissa.

Rahoitusohjelman MAHDOLLISUUDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Jotkin ohjelman alaiset hankkeet voivat epäsuorasti tukea biodiversiteettityötä erityisesti silloin, kun ne liittyvät ihmisten terveyden ja hyvinvoinnin tukemiseen luonnon näkökulmasta.
- EU4Health-ohjelma noudattaa "One Health" -periaatetta, joka tunnustaa ihmisten, eläinten ja ympäristön terveyden välisen yhteyden. Tämä lähestymistapa voi tarjota mahdollisuuksia hankkeille, jotka yhdistävät biodiversiteetin ja terveyden edistämisen.

Rahoitusohjelman UHAT suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

Ei suoria uhkia.

Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR) 1 / 2 Perustiedot

Päätiedot

Rahoituksen myöntäjä: Suomessa ELY-keskukset

Nykyinen ohjelmakausi: 2021–2027

Nykyisen ohjelmakauden budjetti: Suomessa noin 1,5 miljardia euroa

Seuraava ohjelmakausi: 2028-2034

Omavastuuosuus: Vähintään 15–50 % hankkeen kustannuksista

Kuvaus rahoitusohjelman sisällöstä

Tarkoitus: Vähentää alueellisia kehityseroja Euroopan unionin sisällä ja edistää taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta.

Kohderyhmä: Rahoitusta voivat hakea muun muassa pk-yritykset, tutkimus- ja koulutusorganisaatiot, kunnat, julkisyhteisöt, yhdistykset ja osuuskunnat, jotka toteuttavat hankkeita EAKR:n tavoitteiden mukaisesti.

Käyttörajoitukset: EAKR:n varat kohdennetaan viiteen poliittiseen tavoitteeseen. Älykkäämpi Eurooppa: Innovaatioiden, digitalisaation, talouden muutoksen ja pk-yritysten tukeminen. Vihreämpi, hiilineutraali Eurooppa: Investoinnit energiasiirtymään, uusiutuviin energialähteisiin ja ilmastonmuutoksen torjuntaan. Yhteydeltään parempi Eurooppa: Strategiset liikenne- ja digitaaliverkot. Sosiaalisempi Eurooppa: Työllisyyden, koulutuksen, sosiaalisen osallisuuden ja terveydenhuollon tukeminen. Kansalaisia lähellä oleva Eurooppa: Paikallislähtöisten kehitysstrategioiden ja kestävän kaupunkikehityksen tukeminen.

Voiko rahoitusta hyödyntää PAF-ohjelman toimien rahoittamiseen, jos voidaan miten: Ei suoraan liityntäkohtaa yhteenkään PAF tavoitteeseen. Toimintalinja 2 Hiilineutraali Suomi edistää energiatehokkuustoimenpiteitä, kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä, ilmastonmuutokseen sopeutumista ja kiertotalouteen siirtymistä. Näitä tavoitteita voidaan edistää myös biodiversiteetti toimenpiteillä tai samalla biodiversiteettiä edistään. Innovatiivinen Suomi (toimintalinja 1) ja Saavutettavampi Suomi (toimintalinja 3) tarjoavat myös mahdollisuuksia biodiversiteetti hankkeiden toteuttamiseen, vaikka nekään eivät eksplisiittisesti kata biodiversiteettiteemaa.

Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR) 2 / 2 SWOT-analyysi

Rahoitusohjelman VAHVUUDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- EAKR:stä voidaan rahoittaa pk-yritysten ympäristöystävällisiä tuotantoprosesseja ja resurssitehokkuutta. Rahoitus on mahdollista kohdistaa myös suoraan luonnonsuojelun ja ennallistamisen toimenpiteille.
- Rahoitus tähtää arvoketjujen uudistamiseen ilmaston kannalta kestäväksi, joka voi tukea arvoketjun positiivisia biodiversiteettivaikutuksia.
- Koko EU:ta koskevissa kriteereissä ja suuntaviivoissa biodiversiteetti on vahvasti mukana.
- Kansallinen ohjaus tekee instrumentin käytön helpoksi ja raportointivelvoitteet ovat kohtuulliset.
- Ketterät 2-3 vuoden hankkeet, jossa voidaan toteuttaa lyhyitä hankekokonaisuuksia.

Rahoitusohjelman HEIKKOUEDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Suomen Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 ohjelma-asiakirjassa, joka ohjaa EAKR:n toimeenpanoa, enemmistö kaikista biodiversiteettiin liittyvistä maininnoista liittyvät suoraan JTF* toimenpiteisiin.
- Suomen kansalliset kriteerit eivät noteeraa luonnon monimuotoisuutta EU-kriteerien tasolla.
- Rahoitus keskittyy selvitystasoon, toimenpiteille ja jatkotyölle hankala saada rahoitusta.
- Mahdollisuuksia ei tunneta riittävän hyvin.

Rahoitusohjelman MAHDOLLISUUDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Voi edistää ilmastonmuutoksen ehkäisemisen ohella biodiversiteettiä.
- Kansallisiin kriteereihin ja painotuksiin voi vaikuttaa ja siten mahdollisesti saada jatkossa biodiversiteettiä näkyvämmäksi.
- Mahdollistaa mm. virkistyskäytön ja luontoliikuntahankkeiden toteutuksen ja siten esimerkiksi kansallispuistojen rahoituksen.
- Voidaan hyödyntää osaamisen kehittämisen kasvattamiseen (esim. vihreän siirtymän osaamistarpeisiin parempi vastaaminen).

Rahoitusohjelman UHAT suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Rahoituksen eturistiriita elinvoiman tukemisen ja biodiversiteetin edistämisen kesken on suuri ja rahoituksesta valtaosa kohdistuu potentiaalisesti biodiversiteetin kannalta haitalliseen toimintaan (joskin DNSH arviointi lieventää tätä).
- Aluekehitys saattaa myös edistää maankäytön haitallista muuttamista ja yhdyskuntarakenteen haitallista hajauttamista.
- Hankkeiden lyhyt kesto ei jätä riittävästi aikaa jalkautukselle ja toimeenpanon varmistamiselle, eivätkä hankkeiden toimet siten jää välttämättä elämään hankkeen päättymisen jälkeen.

Euroopan meri- ja kalatalous ja vesiviljelyrahasto (EMKVR) 1 / 2 Perustiedot

Päätiedot

Rahoituksen myöntäjä: Suomessa maa- ja metsätalousministeriö.

Nykyinen ohjelmakausi: 2021–2027

Nykyisen ohjelmakauden budjetti: Suomessa noin 140 miljoonaa euroa

Seuraava ohjelmakausi: 2028-2034

Ostavastuuosuus: Yleishyödyllisissä hankkeissa maksimi tuki 80 % ja yrityshankkeissa 20-40 %

Kuvaus rahoitusohjelman sisällöstä

Tarkoitus: Tukea kestäväää kalataloutta, meri- ja vesiviljelytoimintaa, sekä rannikkoalueiden kehittämistä Euroopan unionin alueella.

Kohderyhmä: Rahoitusta voivat hakea muun muassa kalastus- ja vesiviljelyalan toimijat, rannikkoyhteisöt, tutkimuslaitokset sekä muut organisaatiot, jotka edistävät kestäväää sinistä taloutta. Myös kaupalliset kalastajat voivat saada tukea.

Käyttörajoitukset: EMKVR:n varat kohdennetaan erityisesti kestävään kalastukseen, vesiviljelyyn ja sinisen talouden edistämiseen. Rahoitusta saa etenkin TKI hankkeisiin liittyen meriroskaan ja kalavarojen kestäväää käyttöön liittyen. Biodiversiteettistrategiaan ja PAF-tavoitteisiin liittyen voidaan tukea OECM-alueiden eli muiden tehokkaiden aluelähtöisten suojelutoimien alueiden tunnistamista ja kartoittamista etenkin kalakantojen ja niiden elinympäristöjen suojelun näkökulmasta. Lisäksi voidaan tukea uhanalaisten kalakantojen suojelutoimien suunnittelua, erityisesti merelliset kalakannat osana biodiversiteettistrategian ja PAF:in merten suojelun tavoitetta suojelualueilla, sekä tiedonkeruuta, tutkimusta ja valvontaa hyödyttäviä pilottihankkeita.

Voiko rahoitusta hyödyntää PAF-ohjelman toimien rahoittamiseen, jos voidaan miten: EMKVR rahoitusta voidaan käyttää PAF -ohjelman tavoitteiden tukemiseen erityisesti merten luonnon monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojelun sekä kestävään vesiviljelyyn edistämässä. (Toimenpiteet E.2.1. E.2.8. E.3.1.5.)

Euroopan meri- ja kalatalous ja vesiviljelyrahasto (EMKVR) 2 / 2 SWOT-analyysi

Rahoitusohjelman VAHVUUDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Erityistavoite 1.6: Vesiympäristön biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojelun ja ennallistamisen edistäminen.
- Kala-alan uudistava rahoitusinstrumentti, jolla voidaan tukea investointeja.
- Rahoitus ei tue ylikalastusta, voi saada tukea ravinteiden poistoon sekä YVA-arviointeihin sekä särkikalojen markkinaehtoisen kalastuksen kehittämistä ja siitä tehtävien tuotteiden tki-työhön.

Rahoitusohjelman HEIKKOUEDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Lähtökohtana luonnonvarojen käyttö, joka on lähtökohtaisesti haastava biodiversiteettitavoitteiden kanssa yhteensovitettavaksi.
- Rahaston ympäristönäkökulmat painottavat enemmän perinteisiä ympäristönäkökulmia kuten resurssien käyttöä, energiatehokkuutta ja päästöjä luonnon monimuotoisuuden sijasta.
- Tutkimushankkeissa tehty innovaatiot eivät usein päädy laajasti käyttöön.

Rahoitusohjelman MAHDOLLISUUDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Uudet tulosperusteiset rahoitusmallit, joukkoistaminen sekä yksityistä sijoituspääomaa hyödyntävät mallit ympäristökunnostuksissa voivat skaalata rahoitusta selkeästi suuremmaksi.
- Kalastuksen yksityisissä investointihankkeissa tukea voi saada enemmän, jos se perustuu tutkimuslaitoksen ja yrityksen yhteistyöhön, joten on mahdollista kasvattaa tieteeseen perustuvan yritystoiminnan osuutta ja kestäviä edelläkävijäratkaisuja.
- Voidaan hyödyntää esimerkiksi saimaannorpan suojelussa.

Rahoitusohjelman UHAT suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Rahoitus kohdistuu pienten yritysten lyhytaikaisiin kannattavuutta parantaviin toimenpiteisiin sen sijaan että otettaisiin käyttöön systeemiä uudistavia innovaatioita.
- Suuret yritykset eivät voi hyödyntää rahoitusta tai sen synnyttäviä innovaatioita.

Euroopan sosiaalirahasto (ESF) – EU:n sosiaalirahasto 1 / 2 Perustiedot

Päätiedot

Rahoituksen myöntäjä: ELY-keskukset ja muut ohjelmassa määritellyt viranomaiset

Nykyinen ohjelmakausi: 2021-2027

Nykyisen ohjelmakauden budjetti:
Tarkkaa budjettia ei ole saatavilla

Seuraava ohjelmakausi: 2028-2034

Ostavastuuosuus:
Ostavastuuosuuden määrä riippuu hankkeen sijainnista

Kuvaus rahoitusohjelman sisällöstä

Tarkoitus: Ohjelman tarkoitus on rahoittaa työllisyyttä, osaamista ja osallisuutta tukevia kehittämishankkeita.

Kohderyhmä: Rahoitusta voivat hakea julkiset ja yksityiset organisaatiot, kuten kunnat, järjestöt, oppilaitokset ja yritykset, jotka toteuttavat ohjelman tavoitteita edistäviä hankkeita.

Käyttörajoitukset: Rahoitus on tarkoitettu työllisyyden, osaamisen ja koulutuksen parantamiseen, sosiaalisen osallisuuden ja köyhyyden torjuntaan, sekä työmarkkinoiden kehittämiseen ja tasa-arvon edistämiseen.

Voiko rahoitusta hyödyntää PAF-ohjelman toimien rahoittamiseen, jos voidaan miten: Ei suoraa yhteyttä PAF-ohjelmaan. ESF voi tukea koulutushankkeita, jotka liittyvät ilmastotyöhön, luontotyöhön ja kestäväan kehitykseen. Se voi myös tukea digitaalisia koulutusratkaisuja, jotka liittyvät ympäristötietoisuuteen ja kestäväan kehityksen periaatteiden omaksumiseen.

EU:n sosiaalirahasto (ESF) 2 / 2 SWOT-analyysi

Rahoitusohjelman VAHVUUDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

Mahdollisuus rahoittaa biodiversiteettiin liittyviä koulutusohjelmia, jotka lisäävät tietoisuutta ja osaamista luonnon monimuotoisuuden säilyttämisessä.

Rahoitusohjelman HEIKKOUEDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Ohjelman ensisijaisena tarkoituksena on rahoittaa työllisyyttä, osaamista ja osallisuutta tukevia kehittämishankkeita.
- Ohjelma on osa Euroopan rakennerahastoja joita ohjataan Uudistava ja Osaava Suomi –ohjelman avulla jossa biodiversiteettiin liittyvät toimenpiteet rajautuvat pitkälti JTF ohjelman toimenpiteisiin (käsitellään sivuilla 68-69).

Rahoitusohjelman MAHDOLLISUUDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

ESF voi tukea koulutushankkeita, jotka liittyvät ilmastotyöhön, luontotyöhön ja kestäväan kehitykseen.

Rahoitusohjelman UHAT suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

Ei merkittäviä uhkia.

Green Care 1 / 2 Perustiedot

Päätiedot

Rahoituksen myöntäjä: Rahoituksen myöntäjä riippuu hankkeen luonteesta ja kohderyhmästä

Nykyinen ohjelmakausi: Green Care ei ole yksittäinen rahoitusohjelma, vaan toimintamalli, jota tuetaan eri rahoituslähteistä

Nykyisen ohjelmakauden budjetti: Keskitettyä budjettia ei ole saatavilla

Seuraava ohjelmakausi: Jatkuva

Omavastuuosuus: Omavastuuosuuden suuruus riippuu siitä, mistä rahoitusohjelmasta Green Care -hankkeelle rahoitusta haetaan

Kuvaus rahoitusohjelman sisällöstä

Tarkoitus: Green Care- toiminta pyrkii edistämään ihmisten hyvinvointia ja elämän laatua.

Kohderyhmä: Rahoitusta voivat hakea esimerkiksi sosiaali- ja terveysalan toimijat, maatilat, järjestöt sekä muut organisaatiot, jotka tarjoavat Green Care -palveluja tai kehittävät niitä.

Käyttörajoitukset: Rahoituksen käyttörajoitukset riippuvat myöntävästä tahosta ja hankkeen tavoitteista. Esimerkiksi sosiaali- ja terveysministeriön rahoitus voi kohdistua tiettyihin teemoihin tai kohderyhmiin.

Voiko rahoitusta hyödyntää PAF-ohjelman toimien rahoittamiseen, jos voidaan miten: Green Care -toiminnan rahoitus voi tukea PAF-ohjelman tavoitteita esimerkiksi edistämällä luonnon monimuotoisuutta hyödyntäviä hyvinvointipalveluja, mutta suora yhteys riippuu hankkeen sisällöstä ja rahoittajan painotuksista.

Green Care 2 / 2 SWOT-analyysi

Rahoitusohjelman VAHVUUDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

Green Care -toiminta perustuu luonnon hyödyntämiseen hyvinvoinnin edistämiseksi, mikä luo potentiaalisen yhteyden biodiversiteettityöhön.

Rahoitusohjelman HEIKKOUEDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

Ensisijaisena tavoitteena on edistää ihmisten hyvinvointia ja elämänlaatua, ei biodiversiteettiä.

Rahoitusohjelman MAHDOLLISUUDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Ihmisten hyvinvointia ja elämänlaatua pyritään edistämään eläin- ja luontoavusteisuuden menetelmillä. Tämä voi lisätä luontopohjaisten ratkaisujen tunnettavuutta ja siten myös niiden rahoitusta ja laajempaa omaksumista.
- Kehittämällä projekteja, jotka yhdistävät luonnon monimuotoisuuden suojelun ja ihmisten hyvinvoinnin, voidaan hyödyntää Green Care -rahoitusta biodiversiteettityössä.

Rahoitusohjelman UHAT suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

Ei suoria uhkia.

Helmi-elinympäristöohjelma 1 / 2 Perustiedot

Päätiedot

Rahoituksen myöntäjä: Suomessa ympäristöministeriö ja maa- ja metsätalousministeriö

Nykyinen ohjelmakausi: 2021–2030

Nykyisen ohjelmakauden budjetti:
Noin 42 miljoonaa euroa vuosittain

Seuraava ohjelmakausi: Ei tiedossa

Omapastuuosuus: Riippuu valtiontuki- tai avustussäädöksestä

Kuvaus rahoitusohjelman sisällöstä

Tarkoitus: Vahvistaa luonnon monimuotoisuutta, parantaa elinympäristöjen tilaa ja turvata uhanalaisten lajien säilyminen. Luonnonsuojelulain toimeenpanon väline.

Kohderyhmä: Rahoitusta voivat hyödyntää muun muassa: valtion viranomaiset, kunnat, järjestöt ja maanomistajat.

Käyttörajoitukset: Helmi-ohjelman rahoitus kohdistuu erityisesti seuraavien elinympäristöjen tilan parantamiseen: vesien ja rantojen elinympäristöt, perinnebiotoopit, soiden ennallistaminen, metsien elinympäristöt, sekä lintuvesien ja kosteikkojen kunnostus. Helmin kautta toteutetaan luonnonsuojelulain velvoitteita. Maa- ja metsätalousministeriön osuudet luonnonsuojelulaista hallinnoidaan Metkan avulla ja omavastuu, sekä muut rajoitukset riippuvat siitä, onko toimenpide YM:n vai MMM:n vastuulla. Luonnonsuojeluin alainen toiminta on 100 % korvattua työtä maanomistajalle. Säädökset, joiden pohjalta rahoitusta myönnetään yksityisille: METKA, Valtioneuvoston asetus puustoisten elinympäristöjen ennallistamiseen, kunnostukseen ja hoitoon vuosina 2022–2027 myönnettävästä tuesta, Valtioneuvoston asetus perinnebiotooppien kunnostukseen ja hoitoon vuosina 2020–2025 myönnettävästä tuesta. Valtion organisaatioilla budjettirahoitus.

Voiko rahoitusta hyödyntää PAF-ohjelman toimien rahoittamiseen, jos voidaan miten: Helmi-ohjelman voi tukea PAF-ohjelman tavoitteita erityisesti luonnon monimuotoisuuden suojelussa ja elinympäristöjen parantamisessa. Toimenpiteet E.2.1., E.2.3., E2.6. ja E.2.8.

Helmi-elinympäristöohjelma 2 / 2 SWOT-analyysi

Rahoitusohjelman VAHVUUDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Ohjelma tukee konkreettisia toimenpiteitä ja verkostoyhteistyötä.
- Helmi-ohjelmassa on mukana kunnostamis- ja ennallistamisnäkökulmat, jotka lisäävät biodiversiteettiä kohdealueilla.
- Viranomaistyönä tehty toimenpiteiden kohdentaminen tehostaa työtä ja yhtenäistää sitä sillä työhön tulee vähemmän katkoksia.
- Maanomistajan ei tarvitse itse osata hankehallintoa saadakseen tukea Helmistä.
- Hyvä elinympäristöjen kattavuus, ns. maaluontotyypeissä.

Rahoitusohjelman HEIKKOUEDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Nykyinen ohjelmakausi loppuu vuonna 2030, eikä seuraavasta ohjelmakaudesta ole varmuutta.
- Ohjelma on sidottu hallituskausiin, mikä tekee pitkäjänteisestä työstä haastavaa, joskin sen aikana tehtävä työ tukee pitkäjänteistä työtä.
- CAP-ehdot tekee perinnebiotooppien hoitotavoitteiden nostamisesta haastavaa.
- Ulos rajattu mm. saaristoluontoa tietyissä toimenpiteissä (kustannusten takia) tälle kaudelle.
- Tiukat kohdentumisehdot, koska ohjelma kattaa vain kaikkein arvokkaimmat elinympäristöt (Metkassa kannustinpuute maanomistajille).

Rahoitusohjelman MAHDOLLISUUDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Helmi-ohjelmalla pyritään vahvistamaan luonnon monimuotoisuutta, parantamaan elinympäristöjen tilaa ja turvaamaan uhanalaisten lajien säilymistä.
- Yksityiseen rahoitukseen yhdistäminen hankkeisiin vaatii säännöstyötä, jolloin julkista rahoituksesta tulisi priorisointi tärkeimpiin kohteisiin ja kansallinen suunnittelu ja yksityinen rahoitus olisi suoraan toimenpiteisiin. Tällainen priorisointi voisi olla mahdollista Helmiin suunnitellun avustustoiminnon kautta.
- On kapasiteettia toimeenpanna ennallistamisasetuksen työtä nykyistä enemmän.

Rahoitusohjelman UHAT suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Helmi-ohjelman budjetin riittämättömyys.
- Helmi-ohjelmalla kunnostettujen alueiden ylläpitäminen ja positiivisen kehityksen jatkaminen ei ole taattu pitkällä tähtäimellä, joskin uhka on lievempi kuin hankerahoituksessa koska ei tehdä kertaluonteisia investointeja ja rahoituksen ehdot mahdollistavat myös jatkuvaa työtä, ainoastaan rahamäärä rajoittaa.

Horisontti Eurooppa –ohjelma 1 / 2 Perustiedot

Päätiedot

Rahoituksen myöntäjä: Euroopan komissio

Nykyinen ohjelmakausi: 2021–2027

Nykyisen ohjelmakauden budjetti:
Kokonaisbudjetti 95,5 miljardia euroa

Seuraava ohjelmakausi: FP10 on tarkoitus käynnistää 2028 ja sen valmistelut ovat käynnissä.

Omavastuuosuus: Määräytyy rahoitettavan hankkeen luonteen ja hakijan mukaan

Kuvaus rahoitusohjelman sisällöstä

Tarkoitus: Edistää Euroopan unionin tutkimus- ja innovaatiotoimintaa, jotta voidaan vahvistaa EU:n kilpailukykyä, tukea kestäväää talouskasvua ja ratkaista globaaleja haasteita, kuten ilmastonmuutosta ja terveyteen liittyviä ongelmia. Horisontti –ohjelmaan kuuluu myös erillisiä kumppanuusohjelmia, jonka nykyinen teema ”Elintarvikkeet, biotalous, luonnonvarat, maatalous ja ympäristö” sisältävät kahdeksan eri kumppanuusohjelmaa. Lisäksi toteutetaan missio-ohjelmia, kuten nykyiset ”Ilmastonmuutokseen sopeutuminen” ja ”Maaperän terveys- ja ruoka” –ohjelmat.

Kohderyhmä: Rahoitusta voivat hakea muun muassa yliopistot, tutkimuslaitokset, yritykset, julkiset organisaatiot, kansalaisjärjestöt ja muut tutkimus- ja innovaatiotoimijat.

Käyttörajoitukset: Budjetti on jaettu eri teemoihin ja osa-alueisiin, kuten huippututkimukseen, globaalien haasteiden ratkaisemiseen ja teollisuuden kilpailukyvyn parantamiseen. Varoja ei ole jaoteltu maittain, vaan rahoitus myönnetään kilpailullisesti parhaiden hankkeiden perusteella.

Voiko rahoitusta hyödyntää PAF-ohjelman toimien rahoittamiseen, jos voidaan miten: Horisontti Eurooppa -ohjelman rahoitusta voidaan käyttää PAF -ohjelman tavoitteiden edistämiseen erityisesti biodiversiteetin suojeluun ja luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseen liittyvissä hankkeissa. Ei rajattuna tiettyyn toimenpiteeseen.

Horisontti Eurooppa –ohjelma 2 / 2 SWOT-analyysi

Rahoitusohjelman VAHVUUDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Horisontti Eurooppa-ohjelma tarjoaa runsaasti rahoitusmahdollisuuksia.
- Ohjelman EU-rahoitusosuus voittoa tavoittelemattomille organisaatioille on 100 %.
- Hankkeissa on usein mukana myös pieniä toimijoita ja yrityksiä, joten niiden hyödyt jakautuvat laajemmalle osajoukolle ja madaltaa osallistumiskynnystä.

Rahoitusohjelman HEIKKOUEDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Vaikka osana ohjelmaa voidaan tukea biodiversiteettityötä ohjelman tavoitteet eivät suoraan liity biodiversiteetin edistämiseen.
- Rahoitus on erittäin kilpailtua.
- Hankkeissa tulee olla useita hankekumppaneita eri maista.
- Hankkeissa ei pyritä riittävän monitieteellisesti ratkomaan samalla useampia haasteita, esimerkiksi kestävän liikkumisen teeman hankkeissa ei ole osattu huomioida positiivisia vaikutuksia luonnonympäristöön.

Rahoitusohjelman MAHDOLLISUUDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Yksi ohjelman tavoitteista on kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttaminen, lisäksi ohjelmalla halutaan tukea vihreää siirtymää ja puuttua globaaleihin haasteisiin, kuten ympäristön pilaantumiseen innovaatioiden ja TK työn avulla.
- Rahoitus edistää tutkimusta, innovaatiotoimintaa ja verkostomaista yhteistyötä jonka tuloksia on mahdollista skaalata rahoituksen päätyttyä.

Rahoitusohjelman UHAT suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

Osa ohjelman tavoitteista, kuten luoda Eurooppaan kasvua ja uusia työpaikkoja saattavat olla ristiriidassa biodiversiteettitoimenpiteiden kanssa.

Interreg-ohjelmat 1 / 2 Perustiedot

Päätiedot

Rahoituksen myöntäjä: Taho vaihtelee Interreg ohjelmasta riippuen

Nykyinen ohjelmakausi: 2021-2027

Nykyisen ohjelmakauden budjetti: Budjetti vaihtelee Interreg ohjelmasta riippuen

Seuraava ohjelmakausi: 2028-2034

Ostavastuuosuus: 15-50 %

Kuvaus rahoitusohjelman sisällöstä

Tarkoitus: Interreg-ohjelmat ovat Euroopan unionin alueellisen yhteistyön ohjelmia, joiden tarkoituksena on edistää yhteistyötä eri maiden ja alueiden välillä. Ne pyrkivät vahvistamaan alueellista kehitystä, taloudellista kasvua ja yhteenkuuluvuutta Euroopan eri osissa.

Kohderyhmä: Interreg-ohjelmat on suunnattu organisaatioille, jotka edistävät alueellista yhteistyötä ja kehitystä, esimerkiksi julkiset organisaatiot ja viranomaiset, korkeakoulut ja tutkimuslaitokset, yritykset ja elinkeinoelämä, järjestöt ja kansalaisyhteiskunta, sekä eurooppalaiset verkostot ja kansainväliset toimijat.

Käyttörajoitukset: Rahoitusta voi hakea vain tietyillä yhteistyöalueilla*, jotka ovat määritellyt ohjelmakohtaisesti. Lisäksi hankkeiden tulee hyödyttää useamman maan tai alueen yhteistyötä, ei vain yksittäistä valtiota.

Voiko rahoitusta hyödyntää PAF-ohjelman toimien rahoittamiseen, jos voidaan miten: Interreg-ohjelmien rahoitusta voidaan käyttää hankkeisiin, jotka edistävät luonnon monimuotoisuuden suojelua ja Natura 2000 -alueiden hallintaa.

Interreg-ohjelmat 2 / 2 SWOT-analyysi

Rahoitusohjelman VAHVUUDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Monet Interreg-ohjelmat, erityisesti Interreg-Europe ja Interreg-Baltic Sea Region, tukevat luonnonsuojelua, vihreää infrastruktuuria ja ilmastonmuutokseen sopeutumista. Esim. Interreg Central Balticin erityistavoite ” Improved coastal and marine environment”.
- Alueellinen painotus mahdollistaa paikallisten erityispiirteiden huomioinnin.
- Arktiselle alueelle oma ohjelmansa.
- Tukee Suomen kansainvälisiä biodiversiteettisitoumuksia.
- Rahoitus noudattaa samoja ehtoja kuin ERDF, joten se on tuttu useimmille toimijoille. Maakuntien liitot tarjoavat tukea kansallisille partnereille, joskin sitä tulee erikseen hakea eikä sen saaminen ole 100 % varmaa rahoituksesta huolimatta.

Rahoitusohjelman HEIKKOUS suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Ensisijaisena tavoitteena ohjelmissa on edistää yhteistyötä eri maiden ja alueiden välillä ja vahvistaa alueellista kehitystä, taloudellista kasvua ja yhteenkuuluvuutta.
- Hankehallinto ja suunnittelu on vaativaa ja raskasta eikä suunnitteluun myönnetä enää ennakkotukea.
- Hankkeet ovat biodiversiteetin kannalta lyhyitä, kolme vuotta, joskin yhden vuoden mahdollinen pidennys lieventää tätä ja mahdollistaa optiovuoden käytön jalkautuksen ja jatkotoimien suunnitteluun ja toteutukseen.
- Hankekumppaneiden löytäminen eri maista voi olla haastavaa.

Rahoitusohjelman MAHDOLLISUUDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Interreg-ohjelmien rahoitusta voidaan käyttää hankkeisiin, jotka edistävät biodiversiteettityötä.
- Rahoitusta voidaan käyttää esimerkiksi luonnonmukaisten ratkaisujen (nature-based solutions) kehittämiseen ilmastonmuutoksen vaikutusten hillitsemiseen.

Rahoitusohjelman UHAT suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

Ohjelman tavoitteissa on myös vahvistaa taloudellista kasvua, joka saattaa olla ristiriidassa biodiversiteettitoimenpiteiden kanssa.

Leader-rahoitus 1 / 2 Perustiedot

Päätiedot

Rahoituksen myöntäjä: Maa- ja metsätalousministeriö sekä Maaseutuvirasto

Nykyinen ohjelmakausi: 2023–2027

Nykyisen ohjelmakauden budjetti: Suomessa rahoitus kaudella 2023–2027 on noin 230 miljoonaa euroa*. Keskimäärin yhtä ryhmää rahoitetaan 4,3M€ / toimikausi

Seuraava ohjelmakausi: Kausi vuosille 2028-2034 on valmistelussa

Omavastuuosuus: Tukea voi saada hankkeesta riippuen 20–100 % kuluista

Kuvaus rahoitusohjelman sisällöstä

Tarkoitus: Rahoitusta myönnetään hankkeille, jotka edistävät maaseudun elinvoimaisuutta, työllisyyttä ja yhteisöllisyyttä.

Kohderyhmä: Rahoitusta voivat hakea maaseudun asukkaat, pienet yritykset (alle 5 htv), yhdistykset, kunnat, oppilaitokset ja säätiöt ja muut yhteisöt, jotka toteuttavat paikallisia kehittämishankkeita Leader-ryhmien toiminta-alueilla.

Käyttörajoitukset: Rahoitus sidottu Leader-ryhmiin ja niiden toimintaan.

Voiko rahoitusta hyödyntää PAF-ohjelman toimien rahoittamiseen, jos voidaan miten: Osittain. Leader-rahoituksella voidaan tukea hankkeita, jotka edistävät luonnon monimuotoisuuden suojelua ja ympäristön tilan parantamista paikallisella tasolla. Tämä voi sisältää esimerkiksi elinympäristöjen kunnostusta, ympäristötietoisuuden lisäämistä ja kestävän kehityksen edistämistä, jotka ovat linjassa PAF-ohjelman tavoitteiden kanssa. Erityisesti tavoitteet E1.5., E2.5., E2.6 ja E2.8. Leader-rahoitus on EU:n osarahoittamaan ja siten osittain päällekkäistä muun esitellyn rahoituksen kanssa.

Leader-rahoitus 2 / 2 SWOT-analyysi

Rahoitusohjelman VAHVUUDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Paikallislähtöisyys saattaa vahvistaa paikallisyhteisön sitoutumista yhteisen hankkeen lopputuloksen ylläpidossa rahoituksen päätyttyä.
- Biodiversiteetti teemaiset hankkeet ovat vaikutuksiltaan välittömiä ja paikallisesti tehokkaita, esimerkiksi vieraslajien poisto hankkeilla saadaan paikallisesti hyviä tuloksia.

Rahoitusohjelman HEIKKOUEDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Ympäristö ei ole yksi ohjaavista Leader-periaatteista, joten vaikka hankkeiden valinnassa tällä rahoituskaudella painotetaan ilmasto- ja ympäristöhankkeita, ne eivät ole toiminnan keskiössä.
- Hankkeista puuttuu kytkös kansallisiin tavoitteisiin, sekä pitkäjänteisyys.
- Hankkeissa ei ole pakollista osaa jatkotoimien pohtimiselle.

Rahoitusohjelman MAHDOLLISUUDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Rahoitusta ei ole rajattu kovin tarkasti, joten se mahdollistaa luoviakin ratkaisuja.
- Kannustaa monitoimijuuteen, vapaaehtoistyöhön ja tulosten ja tuotosten ylläpitämiseen paikallisesti hankkeen päätyttyä.
- Leader on EU:n laajuinen verkosto, joka tekee yhteistyötä laajasti.
- Jos Leader-hankkeet kytkettäisiin vahvemmin LUMO työhön, olisi mahdollista saada kansallisesti merkittäviä tuloksia.
- Maakuntarajat ylittävä yhteistyö.

Rahoitusohjelman UHAT suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Rahoitukselle ei ole mitään biodiversiteettiin liittyvää minimiä tai korvamerkintää, jolloin ympäristöhankkeet ovat riippuvaisia asukkaiden omasta kiinnostuksesta.
- Hankkeille ei ole mitään ehtoja sille, miten muissa kuin biodiversiteettihankkeissa tulisi huomioida ympäristönäkökulmat.

LIFE-ohjelmat 1 / 2 Perustiedot

Päätiedot

Rahoituksen myöntäjä:

Rahoittajataho on Euroopan komissio. Suomessa kansallisena yhteyspisteenä Suomen ympäristökeskus (SYKE)

Nykyinen ohjelmakausi: 2021–2027

Nykyisen ohjelmakauden budjetti:

Kokonaisuudessaan 5,4 miljardia euroa. Suomeen kohdistuva tarkka osuus vaihtelee vuosittain.

Seuraava ohjelmakausi: 2028-2034

Omavastuuosuus: Ohjelman tarjoama rahoitusosuus on enintään 60 %. Ensisijaisiin luontotyyppeihin ja/tai lajeihin kohdistuvissa hankkeissa osuus voi olla enintään 75 %

Kuvaus rahoitusohjelman sisällöstä

Tarkoitus: Tukea kestäväää kehitystä Euroopan unionin alueella. Ympäristön ja luonnon monimuotoisuuden suojeleminen ja ennallistaminen, ilmastonmuutoksen hillintä ja sopeutuminen, siirtymä kohti puhdasta ja kiertotalouteen perustuvaa taloutta, sekä kestävien energiakäytäntöjen ja -teknologioiden tukeminen. EU:n suurin ja tunnetuin biodiversiteettiin keskittyvä rahoitusinstrumentti.

Kohderyhmä: LIFE-rahoitus on tarkoitettu kunnille ja alueellisille toimijoille, yrityksille, erityisesti pk-yrityksille, kansalaisjärjestöille ja tutkimuslaitoksille, sekä julkisille ja yksityisille organisaatioille, jotka työskentelevät ympäristö-, energia- tai ilmastoasioiden parissa. Rahoituksesta kolmasosa suuntautuu yrityksille, kolmasosa julkisille organisaatioille ja kolmasosa kansalaisjärjestöille.

Käyttörajoitukset: LIFE-ohjelman budjetti on jaettu neljään osa-alueeseen: luonto ja biologinen monimuotoisuus, kiertotalous ja elämänlaatu, ilmastonmuutoksen hillitseminen ja siihen sopeutuminen, sekä siirtyminen puhtaaseen energiaan.

Voiko rahoitusta hyödyntää PAF-ohjelman toimien rahoittamiseen, jos voidaan miten: Voidaan hyödyntää. E1 ja E2 ja E3 Rahoitusta voidaan käyttää Natura 2000 -alueiden suojeluun, elinympäristöjen kunnostukseen ja lajien suojelutoimenpiteisiin. Soveltuu suoraan PAF:in rahoittamiseen – suositukseksi yrittää yhdistää LIFE hankkeiden teemoihin muita hankkeita erityisesti hankkeiden tulosten jalkautukseen, ylläpitoon ja muihin jatkotöihin jotta LIFE hankkeet eivät jäisi irrallisiksi hankkeiksi niiden pitkäkestoisuudesta huolimatta.

LIFE-ohjelmat 2 / 2 SWOT-analyysi

Rahoitusohjelman VAHVUUDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- EU:n ainut puhtaasti luontoon ja ilmastoon keskittyvä rahoitusinstrumentti. Rahoittaa suuria ja pitkiä projekteja.
- Tarjoaa merkittäviä resursseja ympäristöhankkeille, mikä mahdollistaa laajamittaiset suojelu- ja palauttamishankkeet.
- Edistää yhteistyötä eri maiden ja organisaatioiden välillä, mikä voi parantaa tietojen ja parhaiden käytäntöjen jakamista.
- Mahdollistaa erityisten, kohdennettujen hankkeiden toteuttamisen, jotka keskittyvät uhanalaisten lajien ja elinympäristöjen suojeluun.
- Suomella on vahva LIFE-hankeosaaminen ja hakemusten läpimenoprosentti on korkea.
- Rahoituksen käyttöä on mahdollista lisätä entisestään.
- EU:ssa kunnianhimo on biodiversiteetin osalta korkealla, joka näkyy ohjelman tavoitteissa.

Rahoitusohjelman HEIKKOUEDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Rahoitusta ei ole tarpeeksi suhteessa tarpeeseen, lisäksi kansallisesti omarahoitus on riittämätöntä suhteessa tarpeeseen ja jaossa olevaan rahoitukseen nähden.
- Rahoitus on kankea, eikä huomioi riittävästi muuttuvia tarpeita ja sen saatavuus vaihtelee vuosittain.
- LIFE-hankkeiden tulokset haastava saada pysyviksi ja skaalattua.
- LIFE ei ole tarpeeksi sidottuna muuhun kehittämistoimintaan, joka irrallistaa biodiversiteettityön omaksi siilokseen.
- Omarahoitusosuuden varmistaminen voi tuottaa haasteita sillä rahoitusosuus on vain 60 %.
- Hakeminen, hankehallinto- ja raportointi on raskasta ja vaatii erikoistunutta osaamista, joka vaikeuttaa pienten kumppaneiden mukana oloa.
- Edellyttää usein uusien toimintatapojen kehittämistä, vaikka olemassa olevilla keinoillakin saadaan tuloksia aikaan.

Rahoitusohjelman MAHDOLLISUUDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Rahoitus voi innostaa kehittämään uusia ja innovatiivisia lähestymistapoja luonnon monimuotoisuuden suojelemiseksi.
- Hankkeet voivat sisältää koulutusta ja tiedottamista, mikä voi lisätä yleisön tietoisuutta luonnon monimuotoisuudesta.

Rahoitusohjelman UHAT suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Muun biodiversiteettirahoituksen vähyyttä saatetaan puolustaa LIFE:llä eli ns. sysätä kaikki biodiversiteettityö LIFE:stä rahoitettavaksi.
- EU:n politiikan ja rahoituksen muutokset voivat vaikuttaa ohjelman saatavuuteen ja tehokkuuteen.
- Jos paikalliset yhteisöt eivät ole aktiivisesti mukana hankkeissa, niiden vaikutus voi olla rajallinen.
- Hankkeiden haku ja pyörittäminen harvojen osaamisen varassa.

Maaseudun kehittämisrahasto 1 / 2 Perustiedot

Päätiedot

Rahoituksen myöntäjä: Maa- ja metsätalousministeriö yhteistyössä Ruokaviraston ja alueellisten ELY-keskusten kanssa

Nykyinen ohjelmakausi: 2023–2027

Nykyisen ohjelmakauden budjetti: Suomessa noin 3,8 miljardia euroa

Seuraava ohjelmakausi: 2028-2032

Omapastuuosuus: Investoinneissa 80-60%, kehittämissuessa 50 % asiantuntijapalveluista, maaseudun kehittämissuissa max 40 %

Kuvaus rahoitusohjelman sisällöstä

Tarkoitus: EU:n maatalouspolitiikan päätavoitteiden edistäminen.

Kohderyhmä: Rahoituksen kohderyhmiä ovat: maatilat ja maatalousyrittäjät, maaseudun pienet ja keskiuurat yritykset (pk-yritykset), kyläyhdistykset ja paikallisyhteisöt, Leader-ryhmät ja maaseudun kehittämissuissa.

Käyttörajoitukset: Budjetin käyttö on sidottu EU:n maatalouspolitiikan päätavoitteisiin, jotka ovat:

- Ympäristö ja ilmasto: Vähintään 30 % rahaston varoista on käytettävä ilmasto- ja ympäristötoimiin
- Kilpailukyky: Varat kohdennetaan erityisesti pienten ja keskiuurten maatalousyrittäjien kilpailukyvyn parantamiseen
- Sosiaalinen ja taloudellinen kehitys: Tuetaan maaseudun elinvoimaisuutta, esimerkiksi työpaikkojen luomista ja yritystoiminnan edistämistä

Tukea voi hakea yleishyödyllisiin investointeihin jotka edistävät luonnon monimuotoisuutta ja luonnonvarojen kestävää hoitoa. Yhteistyöhankeissa tulee olla vähintään kaksi toimijaa jotka toteuttavat yhdessä hanketta. Tukea ei myönnetä yhteistyöhön, jossa on mukana pelkästään tutkimuslaitoksia.

Voiko rahoitusta hyödyntää PAF-ohjelman toimien rahoittamiseen, jos voidaan miten: Voidaan, erityisesti E.1 ja E.2 toimenpiteitä liittäen Natura 2000 -alueiden hallinta ja hoitoon, luonnon monimuotoisuuden edistämiseen, ekosysteemien kunnostukseen, koulutus ja tietoisuuden lisääminen, kestävä metsänhoito ja paikallisten tarpeiden mukauttaminen. Nykyisen ohjelmakauden luonnonvarayhteistyöhankeissa lisätään tietoa valuma-alueiden painetekijöistä ja vesiensuojelusta, ravinteiden kierrätyksestä ja käytettävissä olevista uusista menetelmistä. Kosteikkojen, turvepeltojen ja kaksitasouomiin voi saada erillistä EI-tuotannollisen investoinnin tukea.

Maaseudun kehittämisrahasto 2 / 2

SWOT-analyysi

HAITTOJEN
VÄHENTÄMINEN

ENNALLISTA JA HOIDA

Rahoitusohjelman VAHVUUDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Rahoituksesta korvamerkitty 30 % ilmasto- ja ympäristöhankkeisiin. Luonnonvarayhteistyö kattaa monipuolisesti biodiversiteettiin liittyviä toimenpiteitä ja rahoitus on sidottu maaseudun yleiseen kehittämiseen, joten biodiversiteettirahoitus ei kilpaile rahaston muita tavoitteita vastaan tai rahaston yleisestä rahoituksesta.
- Rahoitus on luonteeltaan kehittävä ja uudistava.

Rahoitusohjelman HEIKKOUEDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- 70 % rahastosta avoinna biodiversiteetin kannalta mahdollisesti haitalliseen toimintaa, johon ei vaadita esimerkiksi DNSH-arviointia.
- Rahastossa ei kiinnitetä lähtökohtaisesti huomiota pidemmän aikavälin ekologiseen kehitykseen, kun haetaan lyhyen aikavälin elinvoiman kasvua.

Rahoitusohjelman MAHDOLLISUUDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Tukea voi hakea yleishyödyllisiin investointeihin, jotka edistävät luonnon monimuotoisuutta ja luonnonvarojen kestävää hoitoa.
- Tuki myönnetään yhteistyöhankkeille, joka mahdollistaa erilaisten toimijoiden yhteistyön.
- Omavastuuosuus pieni.
- Maaseudun elinvoima tukee myös maaseudun biotooppien kukoistusta.
- Kansallinen vaikuttaminen mahdollista rahaston biodiversiteettityön korvamerkinnän kasvattamiseksi, joko koko EU-alueelle tai kansallisiin painotuksiin.

Rahoitusohjelman UHAT suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Rahoitettava ilmastotyö ei välttämättä lisää biodiversiteettiä ja sen laskeminen automaattisesti biodiversiteettirahoitukseksi voi vääristää kokonais kuvaa.
- Rahaston kaksi kärkeä; ekologinen ja taloudellinen kestävyys eivät vielä käytännössä kulje käsi kädessä. Mikäli ekosysteemipalveluiden merkitystä elinvoimalle ei ymmärretä, päädytään rahoittamaan biodiversiteetille haitallisia toimia.

Metka-tuki 1 / 2 Perustiedot

Päätiedot

Rahoituksen myöntäjä: Suomen metsäkeskus

Nykyinen ohjelmakausi: Pysyvä metsätalouden tukijärjestelmä

Nykyisen ohjelmakauden budjetti: Vuonna 2024 noin 49 miljoonaa euroa

Seuraava ohjelmakausi: Pysyvä

Omavastuuosuus: Metsäluonnon hoidon tukena voidaan korvata kokonaan hankkeen hyväksyttävät kohtuulliset kulut.

Kuvaus rahoitusohjelman sisällöstä

Tarkoitus: Edistää taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävä metsänhoitoa ja -käyttöä Suomessa. Tarkoitettu taimikon ja nuoren metsän hoitoon, terveyslannoitukseen, metsäteiden perusparantamiseen, ympäristötukisopimuksiin ja luonnonhoitohankkeisiin.

Kohderyhmä: Metka-tuki on suunnattu yksityisille metsänomistajille, jotka voivat hyödyntää sitä metsänhoito- ja suojelutöihin. Metsäluonnon hoitohanke voidaan toteuttaa yhden tilan hankkeena tai useamman tilan yhteishankkeena joko hankehaun perusteella, tai maanomistajalta suoraan tulevan hankehakemuksen perusteella. Metkaa hyödynnetään Metson ja Helmin toimeenpanon lisäksi myös muuhun metsänhoitoon.

Käyttörajoitukset: Tarkoitettu taimikonhoitoon, nuoren metsän hoitoon, terveyslannoitukseen, metsäteiden rakentamiseen ja luonnonhoitohankkeisiin. Luonnonhoidon tukea saa monimuotoisuuden kannalta tärkeiden elinympäristöjen hoito- ja kunnostustöihin sekä metsä- ja suoelinympäristöjen ennallistamiseen, aikaisemmin toteutuneista metsäojituksista aiheutuneiden vesistöhaittojen estämiseen tai korjaamiseen, jos toimenpiteellä on tavanomaista laajempi merkitys vesien ja vesiluonnon hoidon kannalta eikä kustannuksia voida osoittaa tietyllä aiheuttajalle ja edellä mainittujen toimenpiteiden ohella tehtävään riistan elinympäristöjen parantamiseen tai metsien maisema-, kulttuuri- ja virkistysarvojen kehittämiseen tai muuhun monikäytön edistämiseen.

Voiko rahoitusta hyödyntää PAF-ohjelman toimien rahoittamiseen, jos voidaan miten: Metka-tuki voi tukea PAF-ohjelman osia, jotka liittyvät metsän ja luonnon monimuotoisuuden hoitoon ja suojeluun, kuten: Luonnonhoitohankkeiden edistäminen, metsän suojeluun liittyvät hankkeet ja metsätalouden infrastruktuurin, kuten metsäteiden rakentaminen ja parantaminen.

Metka-tuki 2 / 2 SWOT-analyysi

HAITTOJEN
VÄLTÄMINEN

ENNALLISTA JA HOIDA

Rahoitusohjelman VAHVUUDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Vesiensuojelutoimenpiteissä ja elinympäristöjen ennallistamis- ja hoitotoimenpiteissä 100% kustannuksista tuettuja.
- Suometsän hoitosuunnitelmaan tulee lakisääteisesti sisältää tieto kiinteistöjen luontokohteista, sekä mahdollisista soiden ennallistamiskohteista ja muista luonnonhoitokohteista.
- Suunnitellut toimenpiteet eivät saa huonontaa luontokohteiden tilaa.
- Ympäristötukiin kuuluu myös suunnittelukorvaus (20 %) .

Rahoitusohjelman HEIKKOUEDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Ympäristötuki yhteydessä METSO- ja Helmi-ohjelmiin, muuten tuki liittyy lähinnä puuston kasvuun eikä biodiversiteetin lisäämiseen.
- Koska tuen tavoite ei ole biodiversiteetin lisääntyminen, vaan metsän kasvun takaaminen saattaa Metka-tuki aiheuttaa ristipainetta lajien monimuotoisuuteen suhteessa talousmetsään.

Rahoitusohjelman MAHDOLLISUUDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Lahopuun jättämisestä saatava lisäkorvaus kannustimena.
- METSO-ohjelman kriteerien päivittämisen yhteydessä mahdollista potentiaalisesti tiivistää Metkan ja biodiversiteettityön yhteyttä.
- Voidaan toteuttaa tehokkaasti Metso ja Helmi -ohjelmia ja myöhemmin myös ennallistamisasetusta yhtenä rahoitusinstrumenttina muiden joukossa.
- Metkaan tehtävät muutokset koskien tulospäätöksiä tukia mahdollistavat tuen tehokkaan kohdentamisen ja lisäävät tuen kannustavuutta.

Rahoitusohjelman UHAT suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Metsäkeskus ei enää avusta metsänomistajia ympäristötuen hakemisessa.
- Tiettyjä valtiontukeen liittyviä ehtoja, jotka voivat vähentää tuen kannustavuutta.

METSO-ohjelma 1 / 2 Perustiedot

Päätiedot

Rahoituksen myöntäjä: Maa- ja metsätalousministeriö sekä ympäristöministeriö

Nykyinen ohjelmakausi: 2008–2025

Nykyisen ohjelmakauden budjetti: Vuosina 2014–2025 noin 192 miljoonaa euroa

Seuraava ohjelmakausi: Valmistelu on aloitettu jatkokaudelle, joka kestäisi vuoteen 2030 saakka

Omavastuuosuus: Hankkeesta riippuen

Kuvaus rahoitusohjelman sisällöstä

Tarkoitus: Turvata metsien monimuotoisuutta erityisesti Etelä-Suomessa, jossa metsien luontaiset elinympäristöt ovat monin paikoin heikentyneet ja uhanalaiset lajit keskittyvät. Metso on vapaaehtoinen metsiensuojeluohjelma.

Kohderyhmä: Rahoituksen kohderyhmänä ovat yksityiset metsänomistajat, jotka voivat hakea korvausta metsänsä suojelusta tai luonnonhoitotoimenpiteistä. Rahoitusta voi käyttää myös valtio ja kunnat.

Käyttörajoitukset: METSO-ohjelman varat on kohdennettu erityisesti monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden metsien suojeluun ja hoitoon*.

Voiko rahoitusta hyödyntää PAF-ohjelman toimien rahoittamiseen, jos voidaan miten: METSO-ohjelman rahoituksella voidaan tukea PAF -ohjelman tavoitteita, erityisesti metsien monimuotoisuuden suojeluun liittyviä toimenpiteitä, kuten arvokkaiden elinympäristöjen säilyttämistä ja ennallistamista. Toimenpide E.2.6.

METSO-ohjelma 2 / 2 SWOT-analyysi

Rahoitusohjelman VAHVUUDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Ohjelmalla voidaan tukea metsien monimuotoisuuden suojeluun liittyviä toimenpiteitä, kuten arvokkaiden elinympäristöjen säilyttämistä ja ennallistamista.
- Rahoituksella tehdään konkreettista suojelutoimintaa.
- METSO on laajasti hyväksytty ja tunnettu brändi ja toimintamalli.

Rahoitusohjelman HEIKKOUEDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Ohjelman alaiset toimet perustuvat vapaaehtoisuuteen.
- Ohjelman alaiset toimet voivat olla hyviä, mutta eivät välttämättä parhaita mahdollisia.
- Rahoitus on liian pientä suhteessa kysyntään.

Rahoitusohjelman MAHDOLLISUUDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Ohjelman varat on kohdennettu erityisesti monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden metsien suojeluun ja hoitoon.
- METSO-ohjelma on saanut kunnat kiinnostumaan metsäomaisuuden suojelusta, jolla on mahdollisesti poliittisten jännitteisiin lieventävä vaikutus.
- Tekee suojelusta taloudellisesti kannattavaa.

Rahoitusohjelman UHAT suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- METSO:n seuraavan kauden ehdot ja kriteerit ovat edelleen suunnittelussa, jonka takia ohjelman soveltuvuuteen liittyy epävarmuutta.
- METSO:lla kunnostettujen alueiden ylläpitäminen ja positiivisen kehityksen jatkaminen ei ole taattu pitkällä tähtäimellä.
- Rahoitus on viime vuosina vähentynyt entisestään.
- METSO-ohjelman ylikorostuminen voi heikentää muun suojelun priorisointia.

New European Bauhaus 1 / 2 Perustiedot

Päätiedot

Rahoituksen myöntäjä:

Rahoituskanavat määräytyvät ohjelmakohtaisesti

Nykyinen ohjelmakausi: 2021-2027

Nykyisen ohjelmakauden budjetti:

Ei omaa keskitettyä budjettia

Seuraava ohjelmakausi: 2028-2034

Omapastuuosuus: Ei tiedossa

Kuvaus rahoitusohjelman sisällöstä

Tarkoitus: Edistää vähähiilisiä, kiertotaloutta tukevia ja ekologisesti kestäviä ratkaisuja arkkitehtuurissa, kaupunkisuunnittelussa ja rakentamisessa. Lisäksi tavoitteena on, että ympäristöt ovat paitsi toimivia ja kestäviä myös kauniita ja innoittavia. Ohjelma tuo kansalaiset, suunnittelijat, taiteilijat, tiedeyhteisöt ja yritykset yhteen luomaan ihmislähtöisiä ratkaisuja.

Kohderyhmä: Kaupungit ja paikalliset viranomaiset, rakennus- ja suunnittelualan yritykset, tutkimuslaitokset ja yliopistot, kansalaisjärjestöt ja yhteisöt, sekä taide- ja kulttuuriorganisaatiot.

Käyttörajoitukset: NEB-teemat ovat sidottuja osallistaviin ja alueellisesti laajapohjaisiin tavoitteisiin, kuten vihreän siirtymän edistäminen, kestävä rakentaminen ja sosiaalinen yhteenkuuluvuus.

Voiko rahoitusta hyödyntää PAF-ohjelman toimien rahoittamiseen, jos voidaan miten: New European Bauhaus voi epäsuorasti tukea PAF-ohjelman tavoitteita biodiversiteetin säilyttämisessä ja vihreässä siirtymässä. Hankkeet, jotka käsittelevät esimerkiksi luonnon monimuotoisuuden integrointia rakennettuun ympäristöön tai vihreiden kaupunkialueiden kehittämistä, voivat edistää PAF-ohjelman tavoitteita.

New European Bauhaus 2 / 2 SWOT-analyysi

Rahoitusohjelman VAHVUUDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

Ei suoria vahvuuksia, sillä rahoitus ei kohdistu tällä hetkellä biodiversiteettityöhön kuin hyvin välillisesti.

Rahoitusohjelman HEIKKOUEDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- NEB-rahoitus on avoin monenlaisille hankkeille, mikä voi johtaa kovaan kilpailuun.
- Kokonaisbudjetti on rajallinen.
- Biodiversiteettihankkeet eivät välttämättä ole etusijalla rahoituspäätöksissä.

Rahoitusohjelman MAHDOLLISUUDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Biodiversiteettinäkökulma voidaan yhdistää laajempiin yhteiskunnallisiin ja kulttuurisiin projekteihin.
- EU-instituutioissa laajasti kiiteltu ja hyvämaineinen ohjelma.

Rahoitusohjelman UHAT suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

EU:n poliittisten painopisteiden muuttuessa NEB:n fokus saattaa siirtyä, mikä voi vaikuttaa biodiversiteettihankkeiden rahoitusmahdollisuuksiin.

Nousu-ohjelma 1 / 2 Perustiedot

Päätiedot

Rahoituksen myöntäjä: MMM vastaa ohjelmasta ja rahoituksen myöntää ELY-keskus

Nykyinen ohjelmakausi: 2020-2027

Nykyisen ohjelmakauden budjetti:
Noin 2 miljoonaa euroa vuodessa.

Seuraava ohjelmakausi: Ei vielä valmistelussa

Omavastuuosuus: Pääsääntöisesti 50 %, mahdollisuus poiketa perustellusta syystä

Kuvaus rahoitusohjelman sisällöstä

Tarkoitus: Budjetti on kohdennettu erityisesti hankkeisiin, jotka edistävät vaelluskalojen elvyttämistä, kuten patojen purkamisiin siellä missä mahdollista, ohitusuomiin, kalateihin ja alasvaellusratkaisuihin, virtavesikunnostuksiin, suunnittelu-, tutkimus- ja seurantahankkeisiin.

Kohderyhmä: Rahoitusta voivat hakea kunnat, yhdistykset, kalatalouden toimijat, yritykset, tutkimuslaitokset sekä yksityiset maanomistajat ja vesialueiden omistajat.

Käyttörajoitukset: Rajoittuu nimenomaisesti vaelluskalojen elinympäristöihin. Avustusta voidaan myöntää hankkeen suunnittelusta, toteutuksesta ja hallinnoinnista aiheutuviin kustannuksiin, hankkeen luvista perittäviin maksuihin.

Voiko rahoitusta hyödyntää PAF-ohjelman toimien rahoittamiseen, jos voidaan miten: Nousu-ohjelman rahoituksella voidaan toteuttaa toimenpiteitä, jotka edistävät luonnon monimuotoisuuden suojelua ja vesiekosysteemien kunnostusta. Tällaiset hankkeet voivat tukea PAF-ohjelman tavoitteita esimerkiksi vesien ekologisen tilan parantamisessa ja uhanalaisten lajien suojelussa. Toimenpiteet E.2.8. ja E.2.1.

Nousu-ohjelma 2 / 2

Rahoitusohjelman VAHVUUDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Virtavesien kunnostusta on tehty tehostetusti jo kolmen hallituskauden ajan, joka vahvistaa tulosten pitkäjänteisyyttä ja vaikuttavuutta.
- Tuloksia on mahdollista seurata ja toimenpiteitä tarvittaessa skaalata ja jatkaa.
- Virtavesien vaellusesteiden poistaminen ja virtavesien kunnostaminen hyödyntää vaelluskalojen lisäksi koko ympäröivää ekosysteemiä.
- Omarahoitus voi sisältää myös talkootyötä tai luontaisuuksia.

Rahoitusohjelman HEIKKOUEDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Ohjelma perustuu vapaaehtoisuuteen.
- Rahoitettavat toimenpiteet rajoittuvat vain vaelluskalojen elinympäristöjen kunnostamiseen, vaikka mahdollisuus olisi tehdä monitavoitteista työtä.
- Rahoitukselle on kovaa kysyntää, mutta rahoitettavat toimenpiteet (patojen purku, kalateiden rakentaminen) tarvitsevat vahvoja organisaatioita, jotka pystyvät vastaamaan vesirakennushankkeista ja näitä ei ole riittävästi.
- Toimenpiteiden toteutus on kallista, joten omarahoituksen kokoaminen on myös haaste.
- Toimenpiteet vaativat usein ympäristöluvan, joka vaatii erikoistunutta osaamista.

Rahoitusohjelman MAHDOLLISUUDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Ohjelma perustuu laajaan yhteistyöhön ja monipuolisiin toimenpiteisiin.
- Rahoitetuilla toimenpiteillä voidaan parantaa vaelluskalojen lisäksi myös muiden lajien elinympäristöjä ja laajemmin koko ekosysteemiä.
- Toimenpideohjelma on linkittynyt mm. EU:n vesipuitedirektiiviin, biodiversiteettistrategiaan ja ennallistamisasetukseen sekä YK:n biodiversiteettisopimukseen, joka nostaa sen vaikuttavuutta.
- Toimenpiteitä voisi olla mahdollista suunnitella monitavoitteellisemmin, muun muassa rantaluontotyypit ja muu lajisto huomioiden.

Rahoitusohjelman UHAT suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Ei merkittäviä uhkia.
- Lajistoon voi kuitenkin kohdistua negatiivisia lyhytaikaisia vaikutuksia, esimerkiksi patojen purun tai kalateiden rakentamisen aikana.

Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (JTF)

1 / 2 Perustiedot

Päätiedot

Rahoittajataho: Suomessa työ- ja elinkeinoministeriö ja rahoituksen myöntää maakuntien liito

Nykyinen ohjelmakausi: 2021–2027

Nykyisen ohjelmakauden budjetti: Kokonaisuudessaan noin 665 miljoonaa euroa (saanti 466 miljoonaa)

Seuraava ohjelmakausi: 2028-2034

Omarahoitusosuus: Rahoitus kattaa pääsääntöisesti enintään 80 % hankkeen hyväksyttävistä kokonaiskustannuksista.

Kuvaus rahoitusohjelman sisällöstä

Tarkoitus: JTF:n ensisijaisena tavoitteena on tukea alueita ja työntekijöitä siirtymässä kohti ilmastoneutraaliutta turvetuotantoalueilla. Yhtenä tärkeänä tavoitteena on turvetuotannosta poistuvien alueiden kunnostaminen, ennallistaminen ja niiden käyttötarkoituksen muuttaminen ympäristö- ja päästövaikutusten vähentämiseksi sekä elinkeinojen monipuolistamiseksi.

Kohderyhmä: JTF-rahoitusta voivat hyödyntää alueet, yritykset ja työntekijät, joihin siirtymä kohti ilmastoneutraaliutta vaikuttaa eniten. Suomessa tämä tarkoittaa seitsemää turvetuottajamaakuntaa. Rahoitusta voivat hyödyntää pk-yritykset, uudet yritykset, koulutus- ja tutkimuslaitokset, kunnat, maakuntien liitot, yhdistykset ja säätiöt.

Käyttörajoitukset: JTF:n varat kohdennetaan alueille, joihin ilmastoneutraaliuteen siirtyminen vaikuttaa eniten. Jäsenvaltiot laativat alueelliset oikeudenmukaista siirtymää koskevat suunnitelmat, joiden perusteella varat jaetaan. Rahoitus ei ole ennalta korvamerkitty maittain, vaan se perustuu alueellisiin tarpeisiin ja suunnitelmiin. Suomessa rahoitusta käyttävät maakunnat, Itä- ja Pohjois-Suomen seitsemän maakuntaa sekä Etelä-Pohjanmaan, Satakunnan, Keski-Suomen, Etelä-Karjalan, Kymenlaakson, Pohjanmaan ja Pirkanmaan maakunnat. Pirkanmaan kunnista JTF-alueeseen kuuluvat vain Parkano, Kihniö, Virrat ja Punkalaidun, ovat tehneet alueellisen toimintasuunnitelman, jossa kertovat, minkä toimenpidetyypin toimenpiteitä alueella toteutetaan. JTF-rahoituksella voidaan tukea:

- Turvetuotantoalueiden ennallistamista, kuten kosteikkojen rakentamista ja uudelleensoistamista
- Selvityksiä ja pilotointeja turvetuotantoalueiden ennallistamisen ja jälkikäytön edellytyksistä ja mahdollisuuksista
- Turvetuotantoalueiden alapuolisten vesistöjen kunnostamista

Voiko rahoitusta hyödyntää PAF-ohjelman toimien rahoittamiseen, jos voidaan miten: Voidaan, erityisesti soiden ennallistamiseen, toimenpide E2.3. 2 joskin rahoitus tulee käyttää nimenomaan käytöstä poistuneiden turvemaiden ennallistamiseen. Toissijaisesti rahoitusta voidaan hyödyntää myös muuhun biodiversiteettiä hyödyntävään toimintaan.

Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (JTF) 2 / 2

SWOT-analyysi

HAITTOJEN
VÄLTÄMINEN

ENNALLISTA JA HOIDA

Rahoitusohjelman VAHVUUDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Rahoitusta saa kohdennetusti turvemaiden biodiversiteetin parantamiseen ja alueiden ennallistamiseen. Selkeä kohdennus voi tukea rahoituksen vaikuttavuutta. Kaikki mukanaolevat maakunnat suunnittelevat ennallistavansa alueensa turvemaat rahoituksen turvin.
- Kaikki rahastosta rahoitettava toiminta tulee olla DNSH-kriteerien mukaista.
- Rahoitusta on saatavilla hakijoita enemmän, joten rahoitus on oikein kohdennettuna helpompi saada.
- Voidaan rahoittaa esimerkiksi laajoja vesilintukosteikkoja, joilla on myös ilmastohyötyjä.

Rahoitusohjelman HEIKKOUEDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- JTF-rahoitusta kohdennetaan enemmän muihin toimenpidekategorioihin kuin ennallistamiseen.
- Rahoitus ei kohdistu suojelualueisiin, paitsi jo turvealue rajautuu suojelualueeseen. Tämä aiheuttaa viranomaisilla rajoitetun kuvan alueista ja niillä tapahtuvasta työstä.
- Koska rahoitus kohdistuu yksityisten yritysten omistamiin maihin, vaaditaan näiltä toimijoilta ennallistamistyön osaamista.

Rahoitusohjelman MAHDOLLISUUDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Rahoitusta kohdennetaan myös esimerkiksi luontomatkailun kehittämiseen sekä metsänhoitoon sekä alueilla tehtävään TKI-työhön. Näillä toimenpiteillä saattaa olla välillisiä positiivisia vaikutuksia biodiversiteettiin alueella ja esimerkiksi TKI-rahoitusta voidaan kohdistaa biodiversiteettiä tukeviin tutkimus- ja innovaatiohankkeisiin.
- Paljon potentiaalia suojelualueiden ulkopuolelle kohdistuvaan soiden ennallistamisen toimintaan, johon ei juurikaan ole muuta rahoitusta saatavilla.

Rahoitusohjelman UHAT suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Jos ennallistaminen yhdistetään esimerkiksi luontomatkailuun tai muuhun taloudelliseen toimintaan, se ei välttämättä edistä biodiversiteettiä merkittävästi.
- Rahaston tavoitteena on tukea alueen elinvoimaisuutta turvetuotannon päättyessä. Riippuen siitä, mitä elinkeinoja alueelle tulee tilalle, alueen biodiversiteetti saattaa jopa heikentyä.
- Heikko ennallistamistyön osaaminen saattaa johtaa myös huonoihin lopputuloksiin.
- Ennallistettujen alueiden jatkohoito ja vastuukysymykset rahoituksen päätyttyä epäselviä.

UNESCO maailmanperintökohteet ja kulttuuriympäristömaisema-alueet 1 / 2 Perustiedot

Päätiedot

Rahoituksen myöntäjä:

Ympäristöministeriö vastaa luonnonperintöön liittyvistä maailmanperintöasioista, muutoin OKM ja Museovirasto

Nykyinen ohjelmakausi: 2015–2025

Nykyisen ohjelmakauden budjetti: Ei tiettyä määritettyä budjettia tai ohjelmakautta

Seuraava ohjelmakausi: Kohteiden suojelu ja ylläpito on jatkuvaa toimintaa

Omavastuuosuus: Vaihtelee kohteesta riippuen

Kuvaus rahoitusohjelman sisällöstä

Tarkoitus: Rahoitus kohdistuu erityisesti kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kohteiden ja niiden ympäristön kunnossapitoon, suojeluun ja parantamiseen.

Kohderyhmä: Yksityiset omistajat, kunnat, kuntayhtymät ja rakennusperinnön hoitoa edistävät yhteisöt voivat hakea avustuksia.

Käyttörajoitukset: Kun kohde saa paikan maailmanperintölistalta, se on tunnustettu erityisen arvokkaaksi kulttuurisesti tai luonnonmukaisesti. Tällöin kohteen käyttöä rajoitetaan ja säännellään tarkasti, jotta sen arvot säilyvät. Suojelutoimet voivat kohdentua eri kohteisiin, kuten rakenteiden tai rakennusten konservointiin, luonnon monimuotoisuuden suojelemiseen, ekosysteemien ennallistamiseen tai perinteisten kulttuurikäytäntöjen säilyttämiseen.

Voiko rahoitusta hyödyntää PAF-ohjelman toimien rahoittamiseen, jos voidaan miten: Ei suoraa yhteyttä PAF-ohjelman osien toteuttamiseen. Mikäli maailmanperintökohteeseen kuuluu jotakin PAF:in kohdealueita, silloin niihin liittyvät kunnostus ja ennallistustyöt sekä niistä viestintä voivat liittyä PAF-tavoitteisiin

UNESCO maailmanperintökohteet ja kulttuuriympäristömaisema-alueet 2 / 2 SWOT-analyysi

Rahoitusohjelman VAHVUUDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Brändi on kansainvälisesti tunnettu (UNESCO maailmanperintökohteet)
- Ei suoria vahvuuksia, sillä rahoitus ei kohdistu tällä hetkellä biodiversiteetti työhön kuin hyvin välillisesti.

Rahoitusohjelman HEIKKOUEDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Suomi ei ole ratifioinut UNESCON yleiskokouksessa vuonna 2001 hyväksyttyä sopimusta vedenalaisen kulttuuriperinnön suojelemiseksi.
- Nykyinen ohjelma ei juurikaan kata biodiversiteettinäkökulmia.

Rahoitusohjelman MAHDOLLISUUDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

- Maailmanperintökohteisiin osittain verrattavia kohteita Suomessa ovat myös UNESCO Ihminen ja biosfääri –ohjelmaan liittyvät Saaristomeren sekä Pohjois-Karjalan biosfäärialueet, sekä UNESCO Geopuisto-ohjelmaan (UNESCO Global Geoparks) kuuluvat Lappajärven, Lauhavuori-Hämeenkaan, Rokuan, Saimaan ja Salpausselän geopuistot.
- UNESCO-kohteiden avulla voisi mobilisoida laajempaa kansainvälisen yhteistyön ennallistamis- ja suojelutyötä sekä levittää tietoisuutta.

Rahoitusohjelman UHAT suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

Ei suoria uhkia.

Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus (STEa) 1 / 2 Perustiedot

Päätiedot

Rahoituksen myöntäjä: STEa toimii itsenäisenä valtionapuviranomaisen

Nykyinen ohjelmakausi: STEa myöntää avustuksia pääsääntöisesti vuodeksi kerrallaan

Nykyisen ohjelmakauden budjetti: Vuonna 2023 STEa jakoi avustuksia yhteensä noin 380 miljoonaa euroa

Seuraava ohjelmakausi: Jatkuva

Omapastuuosuus: Noin 10–30 % hankkeen kokonaiskustannuksista

Kuvaus rahoitusohjelman sisällöstä

Tarkoitus: STEa-avustukset on suunnattu sosiaali- ja terveysalan järjestöjen yleishyödylliseen toimintaan Suomessa.

Kohderyhmä: Avustuksia voivat hakea rekisteröidyt sosiaali- ja terveysalan järjestöt, joiden toiminta on yleishyödyllistä ja kohdistuu Suomessa asuviin ihmisiin.

Käyttörajoitukset: Avustuksia myönnetään erilaisiin teemoihin ja kohderyhmiin perustuen, kuten ikäihmisten hyvinvointiin, mielenterveyspalveluihin tai päihdeongelmien ehkäisyyn.

Voiko rahoitusta hyödyntää PAF-ohjelman toimien rahoittamiseen, jos voidaan miten: Ei suoraa yhteyttä PAF:iin. Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus (STEa) on päivittänyt strategiaansa vuonna 2024 huomioiden kestävän kehityksen periaatteet. STEa-avustukset keskittyvät ensisijaisesti sosiaali- ja terveysalan hankkeisiin, mutta ne voivat tukea myös ympäristötietoisuutta ja kestävästä kehityksestä edistäviä projekteja, erityisesti silloin, kun ne liittyvät ihmisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen.

Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus (STEA) 2 / 2 SWOT-analyysi

Rahoitusohjelman VAHVUUDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

Ei suoria vahvuuksia, sillä rahoitus ei kohdistu tällä hetkellä biodiversiteettityöhön kuin hyvin välillisesti.

Rahoitusohjelman MAHDOLLISUUDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

Avustukset voivat epäsuorasti tukea biodiversiteettityötä esimerkiksi rahoittamalla hankkeita, jotka edistävät ympäristötietoisuutta ja kestäväää kehitystä, tai ihmisten hyvinvointia ja terveyden edistämistä luonnon avulla.

Rahoitusohjelman HEIKKOUEDET suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

STEA-avustukset on suunnattu sosiaali- ja terveysalan järjestöjen yleishyödylliseen toimintaan Suomessa, eikä avustuksia voi käyttää biodiversiteettitoimenpiteisiin, muuta kuin sivullisesti.

Rahoitusohjelman UHAT suhteessa biodiversiteetin edistämiseen

Ei suoria uhkia.

Päättyneet rahoitusohjelmat

BIOMON-tutkimusohjelma 1 / 1 Perustiedot

Päätiedot

Rahoituksen myöntäjä:
Ympäristöministeriö

Nykyinen ohjelmakausi: 2022-2024

Nykyisen ohjelmakauden budjetti:
Noin 3 miljoonaa euroa

Seuraava ohjelmakausi: Ei tiedossa

Omapastuuosuus: Ei tiedossa

Ei tarkempaa analyysiä: Rahoituskausi päättynyt eikä uutta ole tiedossa

Kuvaus rahoitusohjelman sisällöstä

Tarkoitus: Kehittää Suomen lajiston ja luontotyyppien systemaattisia pitkäaikaissurantoja, sekä niissä käytettäviä menetelmiä luonnonsuojelun näkökulmasta.

Kohderyhmä: Tutkimuslaitokset, yliopistot ja muut organisaatiot, jotka voivat edistää luonnon monimuotoisuuden seurantaan Suomessa.

Käyttörajoitukset: Suomen luonnon lajiston ja luontotyyppien seurantamenetelmien kehittämiseen.

Voiko rahoitusta hyödyntää PAF-ohjelman toimien rahoittamiseen, jos voidaan miten: Ei suoraa yhteyttä PAF-ohjelman osien toteuttamiseen.

Hiilestä kiinni –tutkimus- ja innovaatio-ohjelma

1 / 1 Perustiedot

Päätiedot

Rahoituksen myöntäjä: MMM

Nykyinen ohjelmakausi: 2020-2024
(vaikuttavuuskiihdyttämö 2024)

Nykyisen ohjelmakauden budjetti:
15,7 miljoonaa euroa

Seuraava ohjelmakausi:
Kertaluontoinen ohjelma

Omapastuuosuu: Määräytyy
rahoitettavan hankkeen luonteen ja
hakijan mukaan

Ei tarkempaa analyysiä:
kertaluontoinen rahoitus on päättynyt

Kuvaus rahoitusohjelman sisällöstä

Tarkoitus: Rahoitusta sai 90 tutkimus- ja kehityshanketta jotka tähtäävät maankäytön hiilipäästöjen vähentämiseen ja hiilinielujen kasvattamiseen.

Kohderyhmä: Monitieteiset ja tieteidenväliset tutkimushankkeet, jotka tuottavat tietoa maankäytön ilmastotoimien tueksi.

Käyttörajoitukset: Rahoitusta sai tutkimukseen ja tutkimustuloksista viestimiseen mutta ei tulosten toimeenpanoon.

Voiko rahoitusta hyödyntää PAF-ohjelman toimien rahoittamiseen, jos voidaan miten: Ei suoraa yhteyttä PAF-ohjelman osien toteuttamiseen.

Nordic Working Group on Biodiversity 1 / 1

Perustiedot

Päätiedot

Rahoituksen myöntäjä:
Pohjoismaiden ministerineuvosto /
Färsaarten ympäristövirasto

Nykyisen ohjelmakauden kesto:
2025-2028

Nykyisen ohjelmakauden budjetti: Ei tiedossa

Seuraava ohjelmakausi: Ei tiedossa

Omarahoitusosuus: Ei tiedossa

Ei jatkotarkastelua: Uudesta rahoituskaudesta ei tällä hetkellä tietoa (25.2.2025)

Kuvaus rahoitusohjelman sisällöstä

Tarkoitus: NBM rahoittaa Pohjoismaiden yhteistyöhankkeita, joiden tavoitteena on biologisen monimuotoisuuden heikkenemisen pysäyttäminen. Vuonna 2024 NBM priorisoi hakemuksia, jotka tähtäävät uusiin monimuotoisuustavoitteisiin sekä luonnon- ja villieläinrikosten, kestävän metsätalouden ja kulttuuriympäristöjen huomioimisen teemoihin. Uuden toimikauden sisällöstä ei ole tietoa tämän raportin kirjoituksen aikana mutta odotus on, että toiminta jatkuu aiemman kaltaisena vaikka painopisteet sisällöissä muuttuisivat.

Kohderyhmä: NBM rahoittaa Pohjoismaiden yhteistyöhankkeita, joihin osallistuu tyypillisesti tutkijoita, viranomaisia ja kansalaisjärjestöjä Pohjoismaista. Esimerkiksi "Joint Nordic Effort for Biodiversity" -hanke on Norjan, Ruotsin ja Tanskan kansalaisjärjestöjen yhteishanke.

Käyttörajoitukset: Hankkeiden tulee olla yhteispohjoismaisia ja edistää ministerineuvoston työohjelmaa. NBM:n toiminta rahoitetaan Pohjoismaiden ministerineuvoston budjetista, eikä sillä ole erillistä budjettia yksittäisille maille, kuten Suomelle.

Voiko rahoitusta hyödyntää PAF-ohjelman toimien rahoittamiseen, jos voidaan miten: NBM:n rahoitus keskittyy Pohjoismaiden yhteistyöhankkeisiin, joiden tavoitteena on luonnon monimuotoisuuden suojelu. Vaikka tavoitteissa voi olla yhtäläisyyksiä, NBM:n rahoitus ei ole erityisesti suunnattu PAF-ohjelmaan liittyviin toimiin. Parhaiten rahoitus voisi sopia toimenpiteiden E.1. edistämiseen.

Suomen kestävän kasvun ohjelma (RRF) Perustiedot

Päätiedot

Rahoituksen myöntäjä: Suomessa eri ministeriöt sekä muut viranomaiset

Nykyinen ohjelmakausi: 2021–2026

Nykyisen ohjelmakauden budjetti: Suomessa noin 1,9 miljardia euroa

Seuraava ohjelmakausi: Ei tiedossa

Omavastuuosuus: Ei tiedossa

Ei tarkempaa analyysiä:
kertaluonteisen rahoitusohjelman
rahoituspäätökset on jo tehty

Kuvaus rahoitusohjelman sisällöstä

Tarkoitus: Tukea Euroopan unionin jäsenvaltioiden taloudellista elpymistä koronapandemiasta ja edistää vihreää siirtymää, digitaalista kehitystä sekä taloudellista ja sosiaalista kestävyyttä.

Kohderyhmä: Rahoitusta voivat hyödyntää erilaiset toimijat, kuten yritykset, julkiset organisaatiot ja tutkimuslaitokset, riippuen hankkeen luonteesta ja rahoituksen myöntämisen ehdoista. Rahoitusta käytetään myös hallinnon sisäisiin uudistuksiin, kuten tietojärjestelmiin.

Käyttörajoitukset: Rahoitus on jaettu teemoittain Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelmassa, joka sisältää investointeja ja uudistuksia muun muassa vihreään siirtymään, digitalisaatioon, työllisyyteen ja sosiaaliseen osallisuuteen liittyen.

Voiko rahoitusta hyödyntää PAF-ohjelman toimien rahoittamiseen, jos voidaan miten: RRF rahoitus ei suoraan edistä mitään PAF:in tavoitetta. RRF-rahoituksen tulee olla DNSH-kriteerien mukaista eli hankkeet eivät ole ristiriidassa biodiversiteettiin liittyvien tavoitteiden saavuttamisessa. Osassa hankkeita biodiversiteetin tilaa pyritään aktiivisesti edistämään.

PRIODIVERSITY

Co-funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or CINEA. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

